KOMISSION PÄÄTÖS

tehty 5 päivänä maaliskuuta 2008,

Euroopan paluurahaston perustamisesta vuosiksi 2008–2013 osana yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaa yleisohjelmaa tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 575/2007/EY soveltamissäännöistä jäsenvaltioiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmien, rahastosta myönnetyn yhteisrahoituksen avulla täytäntöön pantavien hankkeiden yleis- ja taloushallintoa koskevien sääntöjen sekä menojen tukikelpoisuuden osalta

(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 796)

(Ainoastaan bulgarian-, englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, latvian-, liettuan-, maltan-, portugalin-, puolan-, ranskan-, romanian-, ruotsin-, saksan-, slovakin-, sloveenin-, suomen-, tšekin-, unkarin- ja vironkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

(2008/458/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan paluurahaston perustamisesta vuosiksi 2008–2013 osana yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaa yleisohjelmaa 23 päivänä toukokuuta 2007 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 575/2007/EY ([1]) ja erityisesti sen 23 artiklan, 31 artiklan 5 kohdan, 33 artiklan 6 kohdan ja 35 artiklan 4 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) On tarpeen vahvistaa edellytykset, joilla jäsenvaltioiden olisi pantava täytäntöön rahaston alaiset toimet ja erityisesti määritettävä ne olosuhteet, joissa vastuuviranomainen voi panna hankkeita täytäntöön suoraan. Valtuutetuille viranomaisille olisi vahvistettava lisäsäännöksiä.

(2) On tarpeen laatia luettelo niistä menettelyistä ja/tai käytännön järjestelyistä, jotka nimettyjen eri viranomaisten olisi vahvistettava ja joita niiden olisi noudatettava rahaston täytäntöönpanossa.

(3) On tarpeen vahvistaa vastuuviranomaisten velvollisuudet suhteessa lopullisiin tuensaajiin rahoitettavien hankkeiden valintaa ja hyväksymistä edeltävässä vaiheessa, lopullisten tuensaajien ja/tai hankekumppanien ilmoittamien menojen varmennuksissa huomioon otettavat näkökohdat, mukaan lukien korvaushakemusten hallinnolliset tarkastukset ja yksittäisten toimien paikalla tehtävät varmennukset.

(4) Vuosiohjelmien menojen moitteettomien tarkastusten varmistamiseksi on tarpeen vahvistaa perusteet, jotka kirjausketjujen on täytettävä, jotta ne voidaan katsoa asianmukaisiksi.

(5) Tarkastusviranomainen vastaa hankkeiden ja järjestelmien tarkastusten tekemisestä. Jotta voidaan varmistaa, että kyseiset tarkastukset ovat riittävän laajoja ja tehokkaita ja että ne toteutetaan samojen vaatimusten mukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa, on tarpeen vahvistaa edellytykset, jotka tarkastusten olisi täytettävä, otannan perusteet mukaan luettuna.

(6) Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle monivuotisen ohjelman lisäksi hallinnointi- ja valvontajärjestelmien kuvaus. Koska kyseinen asiakirja on eräitä tärkeimpiä perusteita, joihin komissio yhteisön talousarvion yhteisen hallinnoinnin puitteissa nojautuu varmistuakseen siitä, että jäsenvaltiot käyttävät kyseessä olevaa rahoitustukea niiden asiaan sovellettavien säännösten ja periaatteiden mukaisesti, jotka ovat tarpeen yhteisön taloudellisten etujen suojelemiseksi, on tarpeen vahvistaa kyseisessä asiakirjassa annettavat yksityiskohtaiset tiedot.

(7) Jotta suunnittelua koskevia vaatimuksia, rahaston täytäntöönpanon seurantaa sekä todentamis- ja tarkastusmenoja voidaan yhdenmukaistaa, on tarpeen selkeästi määritellä monivuotisen ohjelman, vuosiohjelman, väliselvityksen, loppukertomuksen ja maksupyyntöjen sisältö sekä tarkastusstrategia, vuotuinen tilintarkastuskertomus, tarkastuslausuma ja menojen todentaminen.

(8) Koska jäsenvaltioilla on velvollisuus ilmoittaa sääntöjenvastaisuuksista ja seurata niitä ja periä takaisin rahastolta saadun rahoituksen yhteydessä aiheettomasti maksettuja summia, on tarpeen määritellä komissiolle lähetettäviä tietoja koskevat vaatimukset.

(9) Kokemusten mukaan Euroopan unionin kansalaiset eivät ole riittävän hyvin tietoisia yhteisön tehtävistä rahoitusohjelmissa. Sen vuoksi on asianmukaista määritellä yksityiskohtaisesti tarpeelliset tiedotus- ja julkistamiskeinot tämän viestintä- ja tiedotusvajeen korjaamiseksi.

(10) Jotta voidaan varmistaa, että mahdollisia rahoitusmahdollisuuksia koskeva tieto levitetään laajasti kaikille asianomaisille osapuolille, ja avoimuuden turvaamiseksi olisi

([1]) EUVL L 144, 6.6.2007, s. 45.

vahvistettava vähimmäiskeinot, joita tarvitaan, jotta voidaan tiedottaa mahdollisille lopullisille tuensaajille yhteisön ja jäsenvaltioiden yhdessä tarjoamista rahoitusmahdollisuuksista. Lopullisten tuensaajien luettelo, hankkeiden nimet ja hankkeisiin myönnetyn julkisen rahoituksen määrä olisi rahaston käytön avoimuuden lisäämiseksi julkaistava.

(11) Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY ([1]) sekä yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 ([2]) perusteella on tämän päätöksen mukaisten tiedotus- ja julkistamistoimenpiteiden sekä tarkastusten osalta tarpeen säätää, että komission ja jäsenvaltioiden olisi estettävä henkilötietojen luvaton luovuttaminen tai saaminen sekä täsmentää tarkoitus, jota varten komissio ja jäsenvaltiot voivat käsitellä tällaisia tietoja.

(12) Rahoitus- ja muiden tietojen vaihtaminen sähköisessä muodossa jäsenvaltioiden ja komission välillä johtaa yksinkertaistumiseen, tehokkuuden ja avoimuuden paranemiseen ja ajan säästöön. Jotta näitä etuja voitaisiin hyödyntää täysipainoisesti ja varmistaa samalla tiedonvaihdon turvallisuus, komissio voi perustaa yhteisen tietojärjestelmän.

(13) Jotta rahasto voitaisiin panna täytäntöön jäsenvaltioissa tehokkaasti ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti, olisi vahvistettava yhteisiä sääntöjä, jotka koskevat rahastosta katettavien menojen tukikelpoisuutta. Tietyillä ehdoilla pitäisi olla mahdollista maksaa kiinteä osuus välillisistä kustannuksista, jotta voidaan vähentää hallinnollista taakkaa, joka kohdistuu lopullisiin tuensaajiin ja nimettyihin viranomaisiin.

(14) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti perussäädös ja sen perusteella myös tämä päätös sitoo Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

(15) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti perussäädös ja sen perusteella myös tämä päätös sitoo Irlantia.

(16) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 2 artiklan mukaisesti tämä päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(17) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat rahaston hallintokomitean lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

([1]) EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31. Direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

([2]) EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

SISÄLLYSLUETTELO

I osa	Johdanto	139
I luku	Kohde ja määritelmät	139
1 artikla	Kohde	139
2 artikla	Määritelmät	139
II osa	Neljälle rahastolle yhteiset säännökset	140
1 luku	Nimetyt viranomaiset	140
3 artikla	Yhteiset viranomaiset	140
4 artikla	Valtuutettu viranomainen	140
5 artikla	Tehtävien ulkoistaminen	140
2 luku	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmät	140
6 artikla	Menettelyohjeet	140
7 artikla	Vastuuviranomaisen suorittama rahaston täytäntöönpano	141
8 artikla	Vastuuviranomaiseen sovellettavat toimeenpanevana elimenä toimimista koskevat edellytykset	141
9 artikla	Valinta- ja myöntämismenettely vastuuviranomaisen toimiessa myöntävänä elimenä	141
10 artikla	Tukisopimukset lopullisten tuensaajien kanssa vastuuviranomaisen toimiessa myöntävänä elimenä	142
11 artikla	Täytäntöönpanoa koskevat sopimukset	143
12 artikla	Yhteisön lopullisen osuuden määrittely	143
13 artikla	Tekninen apu	143
14 artikla	Teknisen avun kustannukset yhteisten viranomaisten tapauksessa	143
15 artikla	Vastuuviranomaisen suorittamat varmennukset	143
16 artikla	Kirjausketju	144
17 artikla	Järjestelmien tarkastukset ja hankkeiden tarkastukset	144
18 artikla	Todentamisviranomaisen suorittamat varmennukset	145
3 luku	Rahaston käyttöä koskevien tietojen toimittaminen	145
19 artikla	Suhteellisuusperiaate	145
20 artikla	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien kuvaus	145
21 artikla	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien kuvauksen tarkistaminen	145
22 artikla	Ohjelma-asiakirjat	146
23 artikla	Vuosiohjelmien rahoituserittelyn tarkistaminen	146
24 artikla	Vuosiohjelmien täytäntöönpanoa koskeva väliselvitys ja loppukertomus	146
25 artikla	Tarkastusviranomaisen laatimat asiakirjat	146
26 artikla	Todentamisviranomaisen laatimat asiakirjat	146
4 luku	Sääntöjenvastaisuuksia koskevat ilmoitukset	147
27 artikla	Alustavat ilmoitukset — Poikkeukset	147
28 artikla	Seurannasta ilmoittaminen — Takaisinperinnästä luopuminen	147

29 artikla	Yhteydenpito jäsenvaltioiden kanssa	148
30 artikla	Tietojen käyttö	148
5 artikla	Tiedotus ja julkistaminen	148
31 artikla	Mahdollisille lopullisille tuensaajille suunnattu tiedotus	148
32 artikla	Lopullisille tuensaajille suunnattu tiedotus	148
33 artikla	Vastuuviranomaisen velvoitteet yleisölle suunnatussa tiedotuksessa ja julkistamisessa	148
34 artikla	Lopullisten tuensaajien velvoitteet yleisölle suunnatussa tiedotuksessa ja julkistamisessa	149
35 artikla	Toimenpidettä koskevien tiedotus- ja julkistamistoimien tekniset ominaisuudet	149
6 luku	Henkilötiedot	149
36 artikla	Henkilötietojen suojaaminen	149
7 luku	Sähköinen asiakirjojen vaihto	149
37 artikla	Sähköinen asiakirjojen vaihto	149
38 artikla	Asiakirjojen vaihtoon tarkoitettu tietojärjestelmä	149
III osa	Euroopan paluurahastoa koskevat erityissäännökset	150
1 luku	Tukikelpoisuussäännöt	150
39 artikla	Tukikelpoisuussäännöt	150
IV osa	Loppusäännökset	150
40 artikla	Osoitus	150
LIITTEET		151

I OSA

JOHDANTO

I LUKU

Kohde ja määritelmät

1 artikla

Kohde

1. Tässä päätöksessä vahvistetaan rahaston täytäntöönpanoa koskevat säännöt seuraavilta osin:

a) nimetyt viranomaiset;

b) hallinnointi- ja valvontajärjestelmät;

c) jäsenvaltioiden komissiolle toimittamat tiedot, jotka koskevat rahaston käyttöä;

d) sääntöjenvastaisuuksista ilmoittaminen;

e) tiedottaminen ja julkistaminen;

f) henkilötiedot;

g) sähköinen asiakirjojen vaihto.

2. Jäljempänä esitetyt säännökset eivät rajoita komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi 11 päivänä marraskuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 ([1]) soveltamista.

2 artikla

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

— 'perussäädöksellä' päätöstä N:o 575/2007/EY;

— 'rahastolla' Euroopan paluurahastoa, sellaisena kuin se on perussäädöksellä perustettuna;

— 'neljällä rahastolla' Euroopan pakolaisrahastoa, ulkorajarahastoa, Euroopan paluurahastoa ja kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista koskevaa eurooppalaista rahastoa, sellaisina kuin ne ovat perustettuina Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksillä N:o 573/2007/EY ([2]), N:o 574/2007/EY ([3]), N:o 575/2007/EY ja neuvoston päätöksellä N:o 2007/435/EY ([4]) osana yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaa yleisohjelmaa;

— 'vastuuviranomaisella' viranomaista, jonka jäsenvaltio nimeää perussäädöksen 25 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti;

— 'todentamisviranomaisella' viranomaista, jonka jäsenvaltio nimeää perussäädöksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti;

— 'tarkastusviranomaisella' viranomaista, jonka jäsenvaltio nimeää perussäädöksen 25 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti;

— 'valtuutetulla viranomaisella' viranomaista, jonka jäsenvaltio nimeää perussäädöksen 25 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti;

— 'nimetyillä viranomaisilla' kaikkia viranomaisia, jotka on nimetty perussäädöksen 25 artiklan mukaisesti;

— 'toimilla' rahaston alaisia toimia, sellaisina kuin ne on määritelty perussäädöksen 4 artiklassa;

— 'hankkeella' keinoja, joilla lopulliset tuensaajat panevat täytäntöön toimia tai osia niistä käytännössä;

— 'lopullisella tuensaajalla' hankkeiden täytäntöönpanosta vastaavia oikeudellisia yksiköitä, kuten valtiosta riippumattomia järjestöjä, kansallisia, alue- tai paikallisviranomaisia, muita voittoa tavoittelemattomia järjestöjä, yksityis- tai julkisoikeudellisia yhtiöitä tai kansainvälisiä organisaatioita;

— 'hankekumppanilla' oikeudellisia yksiköitä, jotka panevat hankkeen täytäntöön yhteistyössä lopullisen tuensaajan kanssa toimittamalla hankkeelle resursseja ja vastaanottamalla osan yhteisön tuesta lopullisen tuensaajan kautta;

— 'strategisilla suuntaviivoilla' rahaston toiminnan puitteita sellaisina kuin niistä säädetään komission päätöksessä 2007/837/CE ([5]);

— 'painopisteellä' strategisissa suuntaviivoissa painopisteeksi määritettyjä toimia;

— 'erityisellä painopisteellä' strategisissa suuntaviivoissa painopisteeksi määritettyjä toimia, joiden yhteydessä yhteisrahoituksen osuutta voidaan korottaa perussäädöksen 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti;

— 'ensimmäisellä hallinnollisella tai oikeudellisella päätelmällä' toimivaltaisen hallinto- tai oikeusviranomaisen ensimmäistä kirjallista arviointia, jossa päätellään konkreettisten tietojen perusteella, että sääntöjenvastaisuuksia on tapahtunut, rajoittamatta kuitenkaan mahdollisuutta tarkistaa tätä päätelmää taikka kumota se hallinnollisen tai oikeudellisen menettelyn aikana esiin tulevien seikkojen perusteella;

([1]) EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2.
([2]) EUVL L 144, 6.6.2007, s. 1.
([3]) EUVL L 144, 6.6.2007, s. 22.
([4]) EUVL L 168, 28.6.2007, s. 18.
([5]) EUVL L 330, 15.12.2007, s. 48.

— 'sääntöjenvastaisuudella' yhteisön oikeuden säännösten tai määräysten rikkomista, joka johtuu talouden toimijan teosta tai laiminlyönnistä, jonka tuloksena on tai voisi olla perusteettomasta menoerästä Euroopan unionin yleiselle talousarviolle aiheutuva vahinko;

— 'petosepäilyllä' sääntöjenvastaisuutta, jonka johdosta kansallisella tasolla aloitetaan hallinnollinen tai oikeudellinen menettely sen selvittämiseksi, onko sääntöjenvastaisuus tahallinen ja erityisesti, onko se Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta tehdyn yleissopimuksen ([1]) 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu petos;

— 'konkurssilla' neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 ([2]) 2 artiklan a alakohdassa määriteltyjä maksukyvyttömyysmenettelyjä;

— 'tukisopimuksella' sopimusta tai vastaavaa oikeudellista välinettä, jonka perusteella jäsenvaltio myöntää tukea lopulliselle tuensaajalle rahaston alaisen hankkeen täytäntöönpanoa varten.

II OSA

NELJÄLLE RAHASTOLLE YHTEISET SÄÄNNÖKSET

1 LUKU

Nimetyt viranomaiset

3 artikla

Yhteiset viranomaiset

Jäsenvaltiot voivat nimetä saman vastuuviranomaisen, tarkastusviranomaisen tai todentamisviranomaisen neljästä rahastosta kahdelle tai useammalle.

4 artikla

Valtuutettu viranomainen

1. Tehtävien siirtämisessä on noudatettava moitteettoman varainhoidon periaatetta, mikä edellyttää vaikuttavaa ja tehokasta sisäistä valvontaa, ja siinä on varmistettava syrjimättömyyden periaatteen noudattaminen ja yhteisön rahoituksen näkyvyys. Siirretyt täytäntöönpanotehtävät eivät saa johtaa eturistiriitaan.

2. Vastuuviranomaiselta valtuutetulle viranomaiselle siirrettävien tehtävien laajuus ja tehtävien täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset menettelyt on laadittava muodollisesti kirjalliseen muotoon.

Valtuutusasiakirjassa on mainittava vähintään:

a) viittaukset asianomaiseen yhteisön lainsäädäntöön;

b) valtuutetulle viranomaiselle uskotut tehtävät;

c) valtuutetun viranomaisen oikeudet ja velvollisuudet ja sille siirtyvät vastuut;

d) valtuutetulle viranomaiselle asetettu vaatimus perustaa ja pitää voimassa organisaatiorakenne ja hallinnointi- ja valvontajärjestelmä, joka on mukautettu sen velvollisuuksien täyttämiseen;

e) tarjottava varmistus sille, että siirretyt tehtävät suoritetaan noudattaen moitteetonta varainhoitoa sekä laillisuutta ja asianmukaisuutta.

3. Perussäädöksen 25 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua komission kanssa suoritettavaa yhteydenpitoa ei voi siirtää. Valtuutettu viranomainen pitää yhteyttä komissioon vastuuviranomaisen kautta.

4. Jos valtuutettu viranomainen ei ole julkishallinnon laitos tai kyseisen jäsenvaltion yksityisoikeuden alainen laitos, joka suorittaa julkisen palvelun tehtävää, vastuuviranomainen ei voi siirtää kyseiselle viranomaiselle täytäntöönpanovaltuuksia, jos niihin sisältyy laajaa poliittista harkintavaltaa.

5. Tehtävien siirto valtuutetulle viranomaiselle ei vaikuta vastuuviranomaisen vastuuseen, vaan se on edelleen vastuussa siirtämistään tehtävistä.

6. Kun vastuuviranomainen on siirtänyt tehtäviä valtuutetulle viranomaiselle, kaikkia tämän päätöksen vastuuviranomaista koskevia säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin valtuutettuun viranomaiseen.

5 artikla

Tehtävien ulkoistaminen

Nimetyt viranomaiset voivat ulkoistaa osan tehtävistään, mutta ne ovat niistä edelleen vastuussa perussäädöksen 27, 29 ja 30 artiklassa määriteltyjen vastuiden mukaisesti.

2 LUKU

Hallinnointi- ja valvontajärjestelmät

6 artikla

Menettelyohjeet

Jäsenvaltiot laativat perussäädöksen 31 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen ohjeet menettelyistä ja käytännön järjestelyistä, jotka koskevat:

a) nimettyjen viranomaisten tehtäviä;

([1]) EYVL C 316, 27.11.1995, s. 49.

([2]) EYVL L 160, 30.6.2000, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 681/2007 (EUVL L 159, 20.6.2007, s. 1).

b) järjestelyjä, joiden avulla varmistetaan asianmukainen tehtävien erottelu;

c) tarvittaessa valtuutettujen viranomaisten ja muiden ulkoistettujen tehtävien valvontaa;

d) monivuotisten ohjelmien ja vuosiohjelmien vahvistamista;

e) tarkastusstrategian ja vuosittaisten tarkastussuunnitelmien vahvistamista;

f) hankkeiden valintaa, tuen myöntämistä sekä hankkeiden valvontaa ja taloushallintoa;

g) sääntöjenvastaisuuksien, rahoitusoikaisujen ja takaisinperinnän hallinnointia;

h) tarkastuskäyntien valmistelua ja täytäntöönpanoa;

i) tarkastuskertomusten ja ilmoitusten valmistelua;

j) menojen todentamista;

k) ohjelman arviointia;

l) komissiolle toimitettavia selvityksiä;

m) kirjausketjua.

7 artikla

Vastuuviranomaisen suorittama rahaston täytäntöönpano

1. Rahaston täytäntöönpanon osalta vastuuviranomainen voi toimia myöntävänä elimenä ja/tai toimeenpanevana elimenä.

2. Vastuuviranomainen toimii myöntävänä elimenä silloin, kun se panee hankkeet täytäntöön, mikä pääsääntöisesti tapahtuu avoimien ehdotuspyyntöjen perusteella.

Vastuuviranomainen tai valtuutettu viranomainen ei voi esittää hakemusta vastauksena kyseisiin ehdotuspyyntöihin.

Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, kuten silloin, kun edellisen ehdotuspyynnön perusteella aloitettuja monivuotisia hankkeita jatketaan perussäädöksen 15 artiklan 6 kohdan mukaisesti, tai hätätapauksissa, tukea voidaan myöntää ilman ehdotuspyyntöä.

3. Vastuuviranomainen toimii toimeenpanevana elimenä päättäessään panna hankkeet täytäntöön suoraan, koska hankkeen ominaispiirteet eivät anna muuta täytäntöönpanomahdollisuutta esimerkiksi oikeudellisen monopoliaseman tai turvallisuussyiden vuoksi. Näissä tapauksissa lopullista tuensaajaa koskevia sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin vastuuviranomaiseen.

8 artikla

Vastuuviranomaiseen sovellettavat toimeenpanevana elimenä toimimista koskevat edellytykset

1. Syyt, joiden vuoksi vastuuviranomainen toimi hankkeiden täytäntöönpanosta vastaavana toimeenpanevana elimenä, on yksilöitävä ja ilmoitettava komissiolle kyseisen vuosiohjelman puitteissa.

2. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että hankkeiden täytäntöönpanossa noudatetaan vastinetta rahalle -periaatetta ja että eturistiriidat estetään.

3. Vastuuviranomainen voi panna 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti yksilöidyt hankkeet täytäntöön suoraan ja/tai yhdessä sellaisen kansallisen viranomaisen kanssa, joka on toimivaltainen teknisen asiantuntemuksensa, korkean erikoistumisasteensa tai hallinnollisten valtuuksiensa vuoksi. Täytäntöönpanoon pääasiallisesti osallistuneet kansalliset viranomaiset on yksilöitävä kyseisessä vuosiohjelmassa.

4. Hallinnollisessa päätöksessä, jonka perusteella rahaston alainen hanke yhteisrahoitetaan, on oltava tarpeelliset tiedot, joiden avulla voidaan seurata yhteisrahoitettuja tuotteita ja palveluja sekä tarkastaa aiheutuneet menot. Tukisopimukselle 10 artiklan 2 kohdassa säädetyt olennaiset säännökset on eriteltävä vastaavien oikeudellisten asiakirjojen muodossa.

5. Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevan loppukertomuksen on sisällettävä tiedot, jotka koskevat tehtävien riittävän erottamisen ja Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen tehokkaan valvonnan ja riittävän suojaamisen varmistamiseksi käytettyjä menettelyjä ja käytäntöjä, ja siinä on annettava selvitys eturistiriitojen välttämiseksi toteutetuista toimista.

6. Kun vastuuviranomaisen edellytetään säännöllisesti toimivan rahaston yhteisrahoittamien hankkeiden toimeenpanevana elimenä,

a) tarkastusviranomainen ei voi kuulua samaan elimeen kuin vastuuviranomainen muutoin kuin silloin, kun sen tarkastustoiminnan riippumattomuus on varmistettu ja se on velvollinen toimittamaan selvityksiä myös toiselle elimelle, joka ei kuulu samaan elimeen, johon tarkastusviranomainen ja vastuuviranomainen kuuluvat;

b) se, että myös vastuuviranomainen panee hankkeita täytäntöön suoraan, ei vaikuta perussäädöksen 27 artiklassa määriteltyihin vastuuviranomaisen tehtäviin.

7. Kun valtuutetun viranomaisen edellytetään toimivan rahaston yhteisrahoittamien hankkeiden toimeenpanevana elimenä, kyseinen viranomainen ei voi olla niiden määrärahojen, joiden hallinnointi on sille siirretty, ainoa lopullinen tuensaaja.

9 artikla

Valinta- ja myöntämismenettely vastuuviranomaisen toimiessa myöntävänä elimenä

1. Edellä 7 artiklan 2 kohdassa määritellyt ehdotuspyynnöt on julkaistava siten, että varmistetaan niiden mahdollisimman laaja

levitys mahdollisten tuensaajien keskuudessa. Ehdotuspyyntöjen sisältöön tehdyt muutokset on julkaistava samalla tavalla.

Ehdotuspyynnössä on esitettävä

a) tavoitteet;

b) perussäädöksen 15 artiklan 5 kohdan mukaiset valintaperusteet ja olennaiset liiteasiakirjat;

c) järjestelyt, jotka koskevat yhteisön ja tarvittaessa kansallista rahoitusta;

d) ehdotusten jättämiseen liittyvät järjestelyt ja määräpäivä.

2. Vastuuviranomaisen on varmistettava hankkeiden valintaa ja tuen myöntämistä varten, että mahdollisille tuensaajille ilmoitetaan seuraavista erityisehdoista, jotka koskevat täytäntöön pantavia hankkeita:

a) menojen tukikelpoisuutta koskevat säännöt;

b) täytäntöönpanon määräaika; ja

c) säilytettävät ja toimitettavat rahoitus- ja muut tiedot.

Vastuuviranomaisen on ennen hyväksymispäätöksen tekemistä varmistettava, että lopullisella tuensaajalla ja/tai hankekumppaneilla on valmiudet täyttää nämä ehdot.

3. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että ne hankkeet, joille on myönnetty tukea, on arvioitu niiden muodon, teknisten seikkojen, talousarvion ja laadun kannalta ehdotuspyynnöissä määriteltyjen perusteiden mukaisesti. Muiden hankkeiden hylkäämisperusteet on kirjattava.

4. Jäsenvaltiot määrittelevät, kenellä on valtuudet myöntää hankkeille tukea, ja niiden on varmistettava, että eturistiriidat vältetään kaikissa tilanteissa ja erityisesti silloin, kun hakijat ovat kansallisia elimiä.

5. Hyväksymispäätöksessä on mainittava vähintään lopullisen tuensaajan ja/tai hankekumppaneiden nimet, hankkeen olennaiset yksityiskohdat ja sen toiminnalliset tavoitteet, rahaston yhteisrahoituksen enimmäismäärä ja tukikelpoisten kokonaiskustannusten yhteisrahoituksen enimmäismäärä.

6. Valintamenettelyn tulokset ilmoitetaan ja valintapäätös perustellaan kirjallisesti kullekin hakijalle. Jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, annetaan muutoksenhakuohjeet.

10 artikla

Tukisopimukset lopullisten tuensaajien kanssa vastuuviranomaisen toimiessa myöntävänä elimenä

1. Vastuuviranomaisen on vahvistettava hankkeiden hallinnoimista varten yksityiskohtaiset menettelyt, joiden on sisällettävä muun muassa seuraavat:

a) tukisopimusten allekirjoittaminen lopullisten tuensaajien kanssa;

b) sopimusten ja niihin tehtyjen muutosten seuranta ottamalla käyttöön järjestelmä, jolla varmistetaan hankkeiden hallinnollinen seuranta (kirjeenvaihto, muutosten tekeminen ja muistutuskirjeiden lähettäminen ja niiden seuranta, kertomusten vastaanottaminen ja käsittely, jne.).

2. Tukisopimuksissa on vahvistettava muun muassa:

a) tuen enimmäismäärä;

b) yhteisön tuen enimmäisprosenttiosuus perussäädöksen 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti;

c) tuetun hankkeen yksityiskohtainen kuvaus ja aikataulu;

d) tarvittaessa se osa tehtävistä ja niihin liittyvistä kustannuksista, jotka lopullinen tuensaaja aikoo suorittaa kolmansien osapuolten kanssa tehtävillä alihankintasopimuksilla;

e) hankkeen talousarvio ja rahoitussuunnitelma, johon sisältyy välillisten kustannusten kiinteä prosenttiosuus sellaisena kuin se on määriteltynä menojen tukikelpoisuutta koskevien sääntöjen liitteessä 11;

f) aikataulu ja sopimuksen täytäntöönpanoa koskevat määräykset (kertomusten esittämistä koskevat velvoitteet, muutokset ja sopimuksen päättyminen);

g) hankkeen toiminnalliset tavoitteet ja käytettävät indikaattorit;

h) tukikelpoisten kustannusten määritelmä;

i) tuen maksamiseen liittyvät edellytykset ja kirjanpitovaatimukset;

j) kirjausketjuun liittyvät edellytykset;

k) tietosuojaan liittyvät olennaiset säännökset;

l) julkisuuteen liittyvät olennaiset säännökset.

3. Lopullisten tuensaajien on tarpeen vaatiessa varmistettava, että kaikkia hankekumppaneita koskevat samat velvoitteet kuin heitä. Kumppanit ovat vastuussa lopullisen tuensaajan kautta, joka pysyy viime kädessä vastuullisena siitä, että se ja kaikki hankkeessa olevat kumppanit noudattavat sopimusehtoja.

Lopullisten tuensaajien on säilytettävä oikeaksi todistetut jäljennökset kirjanpitoasiakirjoista, joilla todennetaan hankekumppaneille kyseisen hankkeen yhteydessä muodostuneet tulot ja menot.

4. Tukisopimuksissa määrätään erikseen komission ja tilintarkastustuomioistuimen valtuuksista tarkastaa kaikkien lopullisten tuensaajien, hankekumppanien ja alihankkijoiden tositteet ja tehdä näiden luo tarkastuskäyntejä.

11 artikla

Täytäntöönpanoa koskevat sopimukset

Tukisopimuksissa vahvistetaan, että hankkeen lopulliset tuensaajat ja/tai hankekumppanit tekevät hankkeen täytäntöönpanoa varten hankintasopimuksen tarjouskilpailun jälkeen sen tarjoajan kanssa, joka tarjoaa parhaan vastineen rahalle, ja että eturistiriitojen välttämisestä on huolehdittu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta julkisia hankintoja koskevien yhteisön ja kansallisten sääntöjen soveltamista. Sopimukset, joiden arvo on alle 5 000 euroa, voidaan kuitenkin tehdä yhden tarjouksen perusteella ilman tarjouskilpailua, sanotun kuitenkaan rajoittamatta julkisia hankintoja koskevien yhteisön ja kansallisten sääntöjen soveltamista.

12 artikla

Yhteisön lopullisen osuuden määrittely

Lopulliselle tuensaajalle maksettavan loppumaksun laskemiseksi yhteisön kokonaisrahoitusosuus jokaista hanketta kohden on seuraavista kolmesta määrästä pienin:

a) tukisopimuksessa mainittu tuen enimmäismäärä;

b) yhteisrahoituksen enimmäismäärä, joka saadaan kertomalla kyseisen hankkeen tukikelpoiset kokonaiskustannukset perussäädöksen 15 artiklan 4 kohdassa säädetyillä prosenttimäärillä (eli 50 tai 75 prosenttia); ja

c) voitontavoittelun kiellon periaatteen soveltamisen tuloksena saatava määrä, sellaisena kuin se määritellään liitteessä 11 olevassa I.3.3 kohdassa.

13 artikla

Tekninen apu

1. Rahastosta voidaan rahoittaa enintään 100 prosenttia perussäädöksen 16 artiklassa määritellystä komission aloitteesta annetusta teknisestä avusta.

2. Rahastosta voidaan rahoittaa enintään 100 prosenttia perussäädöksen 17 artiklassa määritellystä jäsenvaltioiden aloitteesta annetusta teknisestä avusta.

3. Komission tai jäsenvaltioiden aloitteesta annettava tekninen apu voidaan toteuttaa hankintasopimuksina, asiantuntijapalkkioina ja/tai hallinnollisina maksuina, joita koskevat III osan 1 luvussa määritellyt tukikelpoisuutta koskevat säännöt.

14 artikla

Teknisen avun kustannukset yhteisten viranomaisten tapauksessa

1. Kun neljästä rahastosta kahdella tai useammalla on yksi tai useampi yhteinen nimetty viranomainen, teknisen avun menoja varten myönnettävät määrärahat kullekin kyseessä olevalle vuosiohjelmalle voidaan yhdistää kokonaan tai osittain.

2. Teknisen avun kustannukset osoitetaan kyseisille rahastoille mieluiten yksinkertaisen ja edustavan jakokaavan perusteella. Kullekin kyseessä olevalle vuosiohjelmalle teknisen avun kustannuksia varten myönnettävien määrärahojen enimmäismäärää ei saa kasvattaa kaavan käyttämisen vuoksi.

15 artikla

Vastuuviranomaisen suorittamat varmennukset

1. Varmennusten, jotka vastuuviranomaisen on perussäädöksen 27 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaisesti tehtävä, tai jotka ovat saman säännöksen mukaan sen vastuulla, on katettava tapauksen mukaan hankkeiden hallinnolliset, taloudelliset, tekniset ja fyysiset näkökohdat.

Varmennuksissa tarkastetaan, että ilmoitetut kulut ovat todellisia ja perusteltuja hankkeen tarkoitusta varten, tukipäätöksen kohteena olevat hankkeet on pantu täytäntöön tukisopimusten ehtojen mukaisesti, yhteisön osuus on sääntöjen mukainen erityisesti perussäädöksen 15 artiklassa määritellyn rahoituksen rakenteen osalta, lopullisten tuensaajien korvaushakemukset ovat oikeat ja hankkeissa sekä kuluissa noudatetaan yhteisön ja kansallisia sääntöjä sekä vältetään kulujen kaksoisrahoittaminen muista yhteisön tai kansallisista ohjelmista tai ohjelmakausista.

Lisäksi varmennuksiin on kuuluttava:

a) kullekin lopullisen tuensaajan lähettämälle korvaushakemukselle tehtävät hallinnolliset ja taloudelliset varmennukset;

b) lopullisten tuensaajien ilmoittamien kulujen, tulojen ja käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettujen kustannusten olennaisuuden, oikeellisuuden ja tukikelpoisuuden varmennukset tutkimalla ainakin tukisopimukseen liitetyn talousarvion kaikkien budjettikohtien tositteiden edustavaa näytettä;

c) yksittäisten hankkeiden paikalla tehtävät varmennukset otoksella, joka edustaa vähintään asianmukaista valikoimaa erityyppisiä ja -kokoisia hankkeita ja jossa otetaan huomioon havaitut erityiset riskitekijät, jotta voidaan saada kohtuullinen varmuus sen taustalla olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta ottaen huomioon vastuuviranomaisen määrittelemä riskitaso.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettuja varmennuksia ei tarvitse tehdä, jos lopullinen tuensaaja on velvollinen toimittamaan riippumattoman tilintarkastajan antaman tilintarkastustodistuksen, joka kattaa kaikki a ja b alakohdassa mainitut seikat.

2. Jokaisesta varmennuksesta pidetään pöytäkirjaa, josta käyvät ilmi toteutetut toimet, päivämäärä, tulokset ja ne toimet, joihin on ryhdytty havaittujen virheiden korjaamiseksi. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että kaikki varmentamista koskevat tositteet pidetään komission ja tilintarkastustuomioistuimen saatavilla viiden vuoden ajan hankkeen päättymisestä. Kyseisen määräajan laskeminen keskeytyy mahdollisen oikeuskäsittelyn ajaksi tai komission asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä.

3. Kun vastuuviranomainen toimii toimeenpanevana elimenä vuosiohjelman perusteella kuten 7 artiklan 3 kohdassa on määritelty, 1 kohdassa tarkoitetut varmennukset pannaan täytäntöön noudattaen tehtävien riittävän erottamisen periaatetta.

16 artikla

Kirjausketju

1. Perussäädöksen 27 artiklan 1 kohdan k alakohdan soveltamiseksi kirjausketju katsotaan asianmukaiseksi, jos se täyttää seuraavat vaatimukset:

a) sen avulla voidaan varmistaa, että komissiolle ilmoitetut menojen todennetut määrät vastaavat yksityiskohtaista kirjanpitoaineistoa sekä todentamis- ja vastuuviranomaisten, valtuutettujen viranomaisten ja lopullisten tuensaajien hallussa olevia rahastosta yhteisrahoitettuja hankkeita koskevia tositteita;

b) sen avulla voidaan varmistaa lopulliselle tuensaajalle maksettu julkinen rahoitusosuus, rahastosta myönnettyjen yhteisön varojen myöntäminen ja siirto sekä muut hankkeen yhteisrahoituksen rahoituslähteet;

c) se mahdollistaa vuosiohjelmia varten vahvistettujen valintaperusteiden soveltamisen varmentamisen;

d) se sisältää jokaisen hankkeen osalta tapauksen mukaan tekniset eritelmät ja rahoitussuunnitelman, tuen hyväksymistä koskevat asiakirjat, julkisiin hankintamenettelyihin liittyvät asiakirjat sekä tehtyjä varmennuksia ja tarkastuksia koskevat kertomukset.

2. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että kaikkien rahastosta suoritettuihin maksuihin liittyvien asiakirjojen säilytyspaikka tunnetaan.

17 artikla

Järjestelmien tarkastukset ja hankkeiden tarkastukset

1. Perussäädöksen 30 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden perustamien hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkastukset on tehtävä otoksella hankkeita, jotka on valittu tarkastusviranomaisen hyväksymällä menetelmällä.

Otantamenetelmässä:

a) on oltava mukana asianmukainen valikoima erityyppisiä ja -kokoisia hankkeita;

b) on otettava huomioon kansallisissa tai yhteisön varmennuksissa havaitut riskitekijät ja kustannushyötysuhde.

Otoksen on lisäksi sisällettävä hankkeet, jotka vastuuviranomainen on pannut täytäntöön toimeenpanevana elimenä, vähintään niitä vastaavassa suhteessa.

Menetelmä, jota käytetään otoksen valitsemiseksi, on dokumentoitava.

2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmän tarkastuksen on katettava jokainen seuraavista prosesseista vähintään kerran ennen vuotta 2013: suunnittelu, tehtävien siirto, hankkeiden valinta ja myöntäminen, hankkeiden valvonta, maksaminen, menojen todentaminen, komissiolle toimitettavat selvitykset, mahdollisten sääntöjenvastaisuuksien havaitseminen ja käsittely sekä ohjelmien arviointi.

3. Hankkeiden tarkastukset on tehtävä paikalla lopullisen tuensaajan ja/tai hankekumppaneiden hallussa olevien asiakirjojen ja aineiston pohjalta. Tarkastuksissa on varmennettava, että:

a) hanke täyttää vuosiohjelman valintaperusteet, se on pantu täytäntöön tukisopimuksen mukaisesti ja se täyttää kaikki siihen sovellettavat ehdot, jotka koskevat sen toimintaa ja käyttöä tai saavutettavia tavoitteita;

b) ilmoitetut menot vastaavat lopullisen tuensaajan ja/tai hankekumppaneiden hallussa olevaa kirjanpitoaineistoa ja tositteita ja että ne puolestaan vastaavat vastuuviranomaisen ja mahdollisen valtuutetun elimen hallussa olevia tositteita;

c) menoerät vastaavat liitteessä 11 vahvistettuja tukikelpoisuusvaatimuksia, kansallisessa valintamenettelyssä vahvistettuja vaatimuksia, tukisopimuksen määräyksiä, tosiasiallisesti toteutettuja toimia ja tarvittaessa muita yhteisön ja kansallisia sääntöjä;

d) hankkeen kohde tai aiottu kohde vastaa perussäädöksen 2, 3, 4, 5 ja 17 artiklassa vahvistettuja tavoitteita, toimia ja toimenpiteitä ja tarvittaessa kattaa kohderyhmän;

e) julkinen tai yksityinen tuki on maksettu lopulliselle tuensaajalle perussäädöksen 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

f) riittävä kirjausketju on olemassa;

g) eturistiriitoja ei ole ja vastinetta rahalle -periaatetta on noudatettu erityisesti silloin, kun vastuuviranomainen toimii hankkeen toimeenpanevana elimenä.

4. Vain menot, jotka kuuluvat 3 kohdan mukaisesti tarkastuksen piiriin, lasketaan mukaan tarkastettujen menojen määrään perussäädöksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa. Jos tarkastus tehdään ennen hankkeen päättämistä, ainoastaan tosiasiallisesti tarkastetut menot otetaan huomioon, kun lasketaan kattavuusastetta.

5. Jos havaitut ongelmat liittyvät itse järjestelmään ja aiheuttavat siksi muita hankkeita koskevan riskin, tarkastusviranomaisen on varmistettava, että tällaisten ongelmien laajuuden määrittämiseksi suoritetaan lisätutkimuksia, ylimääräiset tarkastukset mukaan luettuina. Toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava tarvittavat ennalta ehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet.

6. Tarkastusviranomaisen on tehtävä päätelmänsä niiden tarkastusten tulosten perusteella, jotka koskevat komissiolle ilmoitettuja menoja, ja esitettävä ne komissiolle vuotuisessa tarkastuskertomuksessa. Vuosiohjelmissa, joiden osalta komission rahoitusosuutta koskevien virheiden määrä on 2 prosentin olennaisuustasoa korkeampi, tarkastusviranomaisen on arvioitava virheen merkityksellisyyttä ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joihin kuuluu vuotuisessa tarkastuskertomuksessa esitettävien suositusten antaminen.

18 artikla

Todentamisviranomaisen suorittamat varmennukset

1. Jos tarkastusviranomainen antaa varauksellisen tai kielteisen lausunnon hallinnointi- ja valvontajärjestelmien toiminnasta, todentamisviranomaisen on varmennettava, että tämä tieto on lähetetty komissiolle. Sen on myös varmistettava, että vastuuviranomainen on pannut täytäntöön asianmukaisen toimintasuunnitelman palauttaakseen hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tehokkaan toiminnan ennalleen ja arvioidakseen puutteiden vaikutuksen menoilmoitukseen.

2. Jos tarkastusviranomainen ei vahvista maksupyyntöä tai maksuilmoitusta vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa, todentamisviranomaisen on varmistettava, että oikea maksupyyntö tai maksuilmoitus toimitetaan välittömästi.

3 LUKU

Rahaston käyttöä koskevien tietojen toimittaminen

19 artikla

Suhteellisuusperiaate

1. Perussäädöksen 10 artiklan 2 kohdan mukaan se, minkä verran rahaston käyttöä koskevaa ja jäsenvaltion saatavilla olevaa tietoa toimitetaan komissiolle tässä luvussa tarkoitetuissa asiakirjoissa, voi vaihdella kyseiselle jäsenvaltiolle kohdennetun yhteisön rahoitusosuuden mukaan ja kyseinen tieto voidaan tarvittaessa toimittaa tiivistelmänä.

2. Jäsenvaltion on kuitenkin komission pyynnöstä toimitettava yksityiskohtaisempia tietoja. Komissio voi pyytää kyseisiä tietoja, jos se vaikuttaa tarpeelliselta, jotta komissio voi täyttää tehokkaasti perussäädöksen ja varainhoitoasetuksen mukaiset velvoitteensa.

20 artikla

Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien kuvaus

1. Perussäädöksen 31 artiklan 4 kohdassa ja 32 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hallinnointi- ja valvontajärjestelmien kuvaus on toimitettava liitteessä 1 olevan mallin mukaisesti.

2. Vastuuviranomaisen on vahvistettava valtuutetun viranomaisen laatima järjestelmien kuvaus. Kunkin nimetyn viranomaisen on vahvistettava, että sitä koskeva hallinnointi- ja valvontajärjestelmien kuvaus on täsmällinen. Lisäksi tarkastusviranomaisen on vahvistettava, että kuvaus on täydellinen.

3. Tarkastellessaan kuvausta komissio voi pyytää selvennyksiä ja ehdottaa toimenpiteitä perussäädöksessä määriteltyjen säännösten noudattamiseksi. Komission virkamiehet tai komission valtuuttamat edustajat voivat tarpeen vaatiessa vierailla paikan päällä.

4. Jos vastuuviranomainen on sama useammassa kuin yhdessä neljästä rahastosta tai jos kahteen tai useampaan rahastoon sovelletaan yhteisiä järjestelmiä, voidaan toimittaa yhteisiä hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä koskeva kuvaus, jossa erityispiirteet tarvittaessa esitetään korostettuina.

21 artikla

Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien kuvauksen tarkistaminen

1. Vastuuviranomainen

a) ilmoittaa vuosiohjelman luonnosta toimittaessaan, onko hallinnointi- ja valvontajärjestelmiin tehty muutoksia;

b) ilmoittaa komissiolle olennaisista muutoksista viimeistään, kun kyseinen muutos on tullut voimaan;

c) komission pyynnöstä toimittaa tarkistetun kuvauksen, jos merkittäviä muutoksia on paljon.

2. Merkittävät muutokset ovat muutoksia, joilla on todennäköisesti vaikutusta tehtävien erottamiseen, valinta-, myöntämis-, tarkastus- ja maksumenettelyjen tehokkuuteen sekä viestintään komission kanssa. Niitä ovat erityisesti muutokset, jotka tapahtuvat yhdessä nimetyistä viranomaisista, kirjanpitojärjestelmässä sekä maksu- ja todentamismenettelyissä.

3. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkistaminen suoritetaan 20 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

22 artikla

Ohjelma-asiakirjat

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle perussäädöksen 19 artiklassa tarkoitettu monivuotinen ohjelma liitteessä 2 olevan mallin mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle perussäädöksen 21 artiklassa tarkoitettu vuosiohjelma liitteessä 3 olevan mallin mukaisesti.

3. Monivuotiseen ohjelmaan liittyvissä rahoitussuunnitelmissa on esitettävä budjetoitujen määrien jaottelu painopisteittäin, kuten ne on strategisissa suuntaviivoissa määritelty.

Vuosiohjelmiin liitetyissä rahoitussuunnitelmissa on esitettävä budjetoitujen määrien jaottelu perussäädöksen 4 artiklassa määriteltyjen toimiluokkien mukaisesti, sekä viittaus painopisteisiin.

23 artikla

Vuosiohjelmien rahoituserittelyn tarkistaminen

1. Jotta komission perussäädöksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksymää vuosiohjelmaa voidaan tarkistaa, asianomaisten jäsenvaltioiden on toimitettava ohjelman tarkistettu luonnos komissiolle ennen 1 päivää toukokuuta viitevuotta seuraavana vuonna. Komissio tutkii tarkistetun ohjelman perussäädöksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen ja hyväksyy sen niin pian kuin mahdollista.

2. Jos vuosiohjelmaa ei ole tarkistettu 1 kohdan mukaisesti, rahoituserittelyn muutokset saavat olla enintään 10 prosenttia rahaston rahoitusosuuden kokonaismäärästä, ja ne voidaan hyväksyä vain vastuuviranomaisista riippumattomista syistä johtuvissa olosuhteissa. Kaikista tällaisista muutoksista toimitetaan asianmukainen selvitys vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevassa väliselvityksessä ja/tai loppukertomuksessa.

24 artikla

Vuosiohjelmien täytäntöönpanoa koskeva väliselvitys ja loppukertomus

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle perussäädöksen 39 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut väliselvitykset vuosiohjelman täytäntöönpanosta ja maksupyynnöt liitteessä 4 olevan mallin mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle perussäädöksen 40 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut loppukertomukset vuosiohjelman täytäntöönpanosta ja maksupyynnöt liitteessä 5 olevan mallin mukaisesti.

3. Väliselvityksiin ja loppukertomuksiin liittyvissä rahoitustaulukoissa esitetään budjetoitujen määrien jaottelu painopisteittäin, kuten ne on strategisissa suuntaviivoissa määritelty, ja hankkeittain perussäädöksen 4 artiklassa määriteltyjen toimiluokkien mukaisesti.

25 artikla

Tarkastusviranomaisen laatimat asiakirjat

1. Perussäädöksen 30 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu tarkastusstrategia on laadittava liitteessä 6 olevan mallin mukaisesti.

2. Tarkastusviranomaisen on laadittava vuotuinen tarkastussuunnitelma vuosittain ennen 15 päivää helmikuuta alkaen vuodesta 2009, paitsi silloin kun komission antamat kaksi viimeisintä ohjelmaa vastaavat vuotuista yhteisön rahoitusosuutta, joka on alle miljoona euroa. Tarkastussuunnitelma on laadittava tarkastusstrategian liitteessä 6 olevan mallin mukaisesti. Kun kyse on yhteisestä tarkastusstrategiasta, josta säädetään perussäädöksen 30 artiklan 2 kohdassa, voidaan toimittaa yhteinen vuotuinen tarkastussuunnitelma.

3. Perussäädöksen 30 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen tarkastuskertomuksen ja lausunnon on perustuttava tarkastusstrategian mukaisesti tehtyihin järjestelmien tarkastuksiin ja hankkeiden tarkastuksiin, ja ne on laadittava liitteessä 7.A ja 7.B esitettyjen mallien mukaisesti.

4. Perussäädöksen 30 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun pätevyyttä koskevan ilmoituksen on perustuttava kaikkiin tarkastusviranomaisen tekemiin tarkastuksiin ja tarvittaessa lisätarkistuksiin. Pätevyyttä koskeva ilmoitus on laadittava liitteessä 7.C esitetyn mallin mukaisesti.

5. Jos tutkimuksen laajuutta on rajoitettu tai jos havaittujen sääntöjenvastaisten menojen määrän perusteella perussäädöksen 30 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun vuotuiseen lausuntoon tai kyseisen asetuksen 30 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen ei ole mahdollista antaa varauksetonta lausuntoa, tarkastusviranomaisen on ilmoitettava syyt ja arvioitava ongelman laajuus ja sen taloudellinen vaikutus.

26 artikla

Todentamisviranomaisen laatimat asiakirjat

1. Todennettu menoilmoitus, joka liittyy perussäädöksen 39 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun pyyntöön maksaa toinen ennakkomaksu, laaditaan ja toimitetaan komissiolle liitteessä 8 esitetyssä muodossa.

2. Todennettu menoilmoitus, joka liittyy perussäädöksen 40 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun pyyntöön maksaa loppumaksu, laaditaan ja toimitetaan komissiolle liitteessä 9 esitetyssä muodossa.

4 LUKU

Sääntöjenvastaisuuksia koskevat ilmoitukset

27 artikla

Alustavat ilmoitukset — Poikkeukset

1. Jäsenvaltioiden on vuosiohjelmien täytäntöönpanoa koskevassa väliselvityksessä ja loppukertomuksessa ilmoitettava komissiolle kaikista sääntöjenvastaisuuksista, joista on tehty alustava hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä liitteessä 4 ja 5 olevien mallien mukaisesti.

Kertomuksessa on mainittava seuraavat tiedot:

a) kyseinen rahasto, vuosiohjelma ja hanke;

b) säännös, jota on rikottu;

c) mahdolliseen sääntöjenvastaisuuteen viittaavan ensimmäisen tiedon päivämäärä ja lähde;

d) menettely, jolla sääntöjenvastaisuuteen on syyllistytty;

e) tarvittaessa tieto siitä, aiheuttaako menettely petosepäilyn;

f) miten sääntöjenvastaisuus havaittiin;

g) kyseessä olevan yhteisön rahoitustuen määrä.

Seuraavista tapauksista ei tarvitse kuitenkaan ilmoittaa, paitsi jos kyse on petosepäilystä:

a) tapaukset, joissa sääntöjenvastaisuudet liittyvät Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta maksettuihin alle 10 000 euron summiin;

b) tapaukset, joissa sääntöjenvastaisuus johtuu ainoastaan siitä, ettei vuosiohjelmaan kuuluvaa hanketta ole pantu täytäntöön osittain tai kokonaan lopullisen tuensaajan konkurssin vuoksi;

c) tapaukset, jotka lopullinen tuensaaja on tuonut vapaaehtoisesti vastuuviranomaisen tietoon, ennen kuin vastuuviranomainen on sitä havainnut, riippumatta siitä, tapahtuiko tämä ennen julkisen tuen maksamista vai sen jälkeen;

d) tapaukset, jotka vastuuviranomainen on havainnut ja korjannut ennen kuin lopulliselle tuensaajalle on maksettu kertaakaan julkista tukea ja ennen kuin kyseiset menot on sisällytetty komissiolle toimitettuun menoilmoitukseen.

2. Jäsenvaltioiden on kaikissa tapauksissa annettava komission pyynnöstä lisätietoja seuraavista seikoista:

a) tarvittaessa muut asiaan liittyvät jäsenvaltiot ja kolmannet maat;

b) ajanjakso, jonka kuluessa, tai hetki, jona sääntöjenvastaisuus tapahtui;

c) sääntöjenvastaisuutta koskevan virallisen kertomuksen laatineet kansalliset viranomaiset tai elimet sekä hallinnollisesta tai oikeudellisesta seurannasta vastaavat viranomaiset;

d) sääntöjenvastaisuutta koskevan alustavan hallinnollisen tai oikeudellisen päätelmän laatimispäivämäärä;

e) asianomaisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden tai muiden asiaan liittyvien yksiköiden tunnistetiedot, lukuun ottamatta tapauksia, joissa näillä tiedoilla ei ole merkitystä sääntöjenvastaisuuksien ehkäisyssä kyseisen sääntöjenvastaisuuden luonteen vuoksi;

f) kokonaisbudjetti ja hankkeelle myönnetty julkinen tuki sekä sen yhteisrahoituksen jakautuminen yhteisön ja kansallisen rahoitusosuuden kesken;

g) julkisen rahoitusosuuden määrä, johon sääntöjenvastaisuus liittyy, sekä vastaava yhteisön rahoitusosuus, joka on vaarantunut;

h) siinä tapauksessa, että henkilöille tai muille yksiköille ei ole maksettu g alakohdassa tarkoitettua julkista tukea, määrät, jotka olisi maksettu aiheetta, jos sääntöjenvastaisuutta ei olisi havaittu;

i) maksujen keskeyttäminen tarvittaessa sekä perintämahdollisuudet;

j) sääntöjenvastaisten menojen luonne.

3. Jos joitakin 2 kohdassa tarkoitettuja, erityisesti sääntöjenvastaisuuden toteuttamistapaa ja havaitsemiskeinoja koskevia tietoja ei ole saatavilla, jäsenvaltioiden on täydennettävä tietoja kaikin mahdollisin keinoin antaessaan komissiolle seuraavia sääntöjenvastaisuuksia koskevia selvityksiä.

28 artikla

Seurannasta ilmoittaminen — Takaisinperinnästä luopuminen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle mihin tahansa aikaisempaan 27 artiklan mukaisesti annettuun selvitykseen liittyvistä menettelyistä, jotka on pantu vireille kaikkien aikaisemmin ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi, sekä niistä aiheutuneista merkittävistä muutoksista. Tämä tieto on annettava vuosiohjelmien täytäntöönpanoa koskevassa väliselvityksessä ja loppukertomuksessa liitteessä 4 ja 5 olevien mallien mukaisesti.

Selvityksessä on ilmoitettava takaisin perityt tai todennäköisesti takaisin perittävät määrät.

2. Jäsenvaltioiden on kaikissa tapauksissa annettava komission pyynnöstä lisätietoja seuraavista seikoista:

a) kaikki jäsenvaltioiden toteuttamat väliaikaiset toimenpiteet aiheettomasti maksettujen summien takaisinperinnän turvaamiseksi;

b) hallinnolliset ja oikeudelliset menettelyt, jotka on aloitettu aiheettomasti maksettujen summien takaisinperimiseksi ja seuraamusten määräämiseksi;

c) takaisinperintämenettelyn keskeyttämisen syyt;

d) rikosoikeudellisen tutkintamenettelyn keskeyttämisen syyt.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle hallinnollisista tai oikeudellisista päätöksistä, joilla tällaiset menettelyt on lopetettu, tai niiden tärkeimmistä kohdista, ja niiden on erityisesti ilmoitettava, antavatko päätelmät aihetta epäillä petosta.

29 artikla

Yhteydenpito jäsenvaltioiden kanssa

1. Komissio ylläpitää asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa asianmukaisia yhteyksiä täydentääkseen 27 artiklassa tarkoitettuja tietoja sääntöjenvastaisuuksista sekä tietoja 28 artiklan mukaisista takaisinperintämahdollisuuksista.

2. Komissio antaa 1 kohdassa tarkoitetun yhteydenpidon lisäksi tiedon jäsenvaltioille, jos sääntöjenvastaisuuden luonne antaa aiheen epäillä, että samoja tai samankaltaisia menettelyjä saattaisi esiintyä muissa jäsenvaltioissa.

30 artikla

Tietojen käyttö

1. Komissio voi riskianalyysejä tehdäkseen käyttää kaikkia tietoja, jotka ovat luonteeltaan yleisiä tai toimeen liittyviä ja joita jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet sille tämän päätöksen mukaisesti, ja saamiensa tietojen perusteella se voi laatia kertomuksia ja kehittää ennakkovaroitusjärjestelmiä, joilla pyritään tunnistamaan riskejä tehokkaammin.

2. Komissio ilmoittaa asianomaisille jäsenvaltioille säännöllisesti siitä, miten 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja on käytetty.

5 LUKU

Tiedotus ja julkistaminen

31 artikla

Mahdollisille lopullisille tuensaajille suunnattu tiedotus

1. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että monivuotista ohjelmaa ja vuosiohjelmaa koskevista keskeisistä seikoista tiedotetaan laajalti antaen yksityiskohtaiset tiedot kyseisistä rahoitusosuuksista ja että ne annetaan kaikkien asianomaisten osapuolten saataville.

Vastuuviranomainen voi kuitenkin yleisen turvallisuuden vuoksi päättää pitää luottamuksellisina monivuotisessa ohjelmassa tai vuosiohjelmassa määrätyt sisäiset hallintojärjestelyt tai muun tiedon, joka liittyy rahaston täytäntöönpanoon.

2. Vastuuviranomaisen on toimitettava mahdollisille lopullisille tuensaajille tiedot ainakin seuraavista seikoista:

a) tukikelpoisuusedellytykset, jotka on täytettävä vuosiohjelmasta myönnettävän rahoituksen saamiseksi;

b) kuvaus rahoitushakemusten tarkastelumenettelyistä ja asiaan liittyvistä määräajoista;

c) rahoitettavien hankkeiden valintaperusteet;

d) yhteyshenkilöt, joilta saa tietoa vuosiohjelmista.

Vastuuviranomaisen on lisäksi ilmoitettava mahdollisille lopullisille tuensaajille 33 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetystä julkistamisesta.

32 artikla

Lopullisille tuensaajille suunnattu tiedotus

Vastuuviranomaisen on ilmoitettava lopullisille tuensaajille, että rahoituksen hyväksyntä merkitsee myös hyväksyntää näiden 33 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti julkaistuun lopullisten tuensaajien luetteloon sisällyttämistä varten.

33 artikla

Vastuuviranomaisen velvoitteet yleisölle suunnatussa tiedotuksessa ja julkistamisessa

1. Vastuuviranomaisen on varmistettava, että tiedotus- ja julkistamistoimenpiteet pannaan täytäntöön ja että niillä pyritään mahdollisimman laajaan näkyvyyteen viestimissä käyttäen erilaisia viestintämuotoja ja -menetelmiä tarkoituksenmukaisella alueellisella tasolla.

2. Vastuuviranomaisen on järjestettävä vähintään seuraavat tiedotus- ja julkistamistoimenpiteet:

a) vuosittain vähintään yksi tiedotuskampanja monivuotisten ohjelmien tai vuosiohjelmien aloittamisesta alkaen vuodesta 2008;

b) lopullisia tuensaajia koskevan luettelon, hankkeiden nimien ja hankkeisiin myönnetyn julkisen ja yhteisön rahoituksen

määrän julkaiseminen vuosittain ainakin internetsivustolla. Perussäädöksen 7 artiklassa määriteltyihin kohderyhmiin kuuluvia yksityishenkilöitä ei saa mainita nimeltä. Internetsivuston osoite on ilmoitettava komissiolle.

34 artikla

Lopullisten tuensaajien velvoitteet yleisölle suunnatussa tiedotuksessa ja julkistamisessa

1. Lopullisen tuensaajan on tiedotettava yleisölle rahastosta saadusta tuesta 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyjen toimenpiteiden avulla.

2. Lopullisen tuensaajan on pystytettävä näkyvälle paikalle suurikokoinen pysyvä tiedotuskyltti viimeistään kolmen kuukauden kuluttua sellaisen hankkeen päätökseen saattamisesta, joka täyttää seuraavat ehdot:

a) hankkeelle myönnetty yhteisön kokonaisrahoitus on enemmän kuin 100 000 euroa; ja

b) toimenpide koostuu jonkin fyysisen esineen hankinnasta taikka infrastruktuurin tai rakentamistoiminnan rahoittamisesta.

Kyltissä on ilmoitettava hankkeen tyyppi ja nimi. Lisäksi jäljempänä olevassa 35 artiklassa tarkoitetuille tiedoille on varattava vähintään 25 prosenttia kyltin kokonaisalasta.

3. Jos hanke saa rahoitusta rahaston yhteisrahoittamasta vuosiohjelmasta, lopullisen tuensaajan on varmistettava, että hankkeeseen osallistujille on tiedotettu kyseisestä rahoituksesta.

4. Kaikissa tällaista hanketta koskevissa asiakirjoissa, mukaan lukien osallistumistodistukset ja muut todistukset, on mainittava, että hanke on rahaston yhteisrahoittama.

35 artikla

Toimenpidettä koskevien tiedotus- ja julkistamistoimien tekniset ominaisuudet

Kaikissa lopullisille tuensaajille, mahdollisille lopullisille tuensaajille ja suurelle yleisölle suunnatuissa tiedotus- ja julkistamistoimenpiteissä on oltava seuraavat tiedot:

1) liitteessä 10 vahvistettujen graafisten tietojen mukainen Euroopan unionin tunnus ja viittaus Euroopan unioniin;

2) viittaus rahastoon;

3) vastuuviranomaisen valitsema lause, jossa korostetaan yhteisön rahoitustuesta saatavaa lisäarvoa.

Edellä 1 ja 3 kohtaa ei sovelleta pienimuotoiseen tiedotusmateriaaliin tai tiedotusmateriaaliin, joka liittyy kahteen tai useampaan neljästä rahastosta.

6 LUKU

Henkilötiedot

36 artikla

Henkilötietojen suojaaminen

1. Jäsenvaltioiden ja komission on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla estetään perussäädöksen 27 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitettujen tietojen, komission paikan päällä keräämien tietojen ja 4 luvussa tarkoitettujen tietojen luvaton luovutus tai käyttö.

2. Tämän päätöksen 4 luvussa tarkoitettuja tietoja ei saa lähettää muille kuin sellaisille henkilöille, jotka työskentelevät jäsenvaltioissa tai yhteisön toimielimissä ja joiden työtehtävät edellyttävät näiden tietojen saamista, paitsi jos tällaisia tietoja antava jäsenvaltio on antanut siihen nimenomaisesti luvan.

7 LUKU

Sähköinen asiakirjojen vaihto

37 artikla

Sähköinen asiakirjojen vaihto

Edellä 3 luvussa tarkoitettujen asiakirjojen asianmukaisesti allekirjoitettujen paperiversioiden lisäksi tiedot lähetetään sähköisesti aina kun se on mahdollista.

38 artikla

Asiakirjojen vaihtoon tarkoitettu tietojärjestelmä

1. Jos komissio kehittää tietojärjestelmän komission ja jäsenvaltioiden välistä turvallista tiedonvaihtoa varten rahaston täytäntöönpanoa varten, jäsenvaltioille ilmoitetaan tietojärjestelmästä ja ne otetaan pyynnöstä mukaan sen kehittämiseen.

2. Komission ja nimettyjen viranomaisten sekä elinten, joille tehtävä on siirretty, on talletettava 3 luvussa tarkoitetut asiakirjat 1 kohdassa tarkoitettuun tietojärjestelmään.

3. Lisäksi jäsenvaltioita voidaan pyytää antamaan 27 ja 28 artiklassa tarkoitettuja tietoja vapaaehtoisesti käyttäen nykyisiä komission hallinnoimia erityisiä järjestelmiä rakennerahastojen yhteydessä havaittujen sääntöjenvastaisuuksien kokoamiseksi.

4. Kustannukset, joita aiheutuu tiedonvaihtoon tarkoitetun yhteisen tietojärjestelmän sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten tietojärjestelmien välisestä liitännästä, sekä kustannukset, joita aiheutuu kansallisten, alueellisten ja paikallisten järjestelmien muuttamisesta yhteisen tietojärjestelmän teknisten vaatimusten mukaisiksi, ovat perussäädöksen 17 artiklan nojalla tukikelpoisia.

III OSA

EUROOPAN PALUURAHASTOA KOSKEVAT ERITYISSÄÄNNÖKSET

1 LUKU

Tukikelpoisuussäännöt

39 artikla

Tukikelpoisuussäännöt

1. Perussäädöksen 35 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista vuosiohjelmista rahoitettuihin toimiin liittyvien menojen tukikelpoisuuden määrittämiseksi sovelletaan tämän päätöksen liitteessä 11 olevia sääntöjä.

2. Sääntöjä sovelletaan lopulliselle tuensaajalle aiheutuneisiin kustannuksiin ja niitä on sovellettava soveltuvin osin hankekumppaneihin.

3. Jäsenvaltiot voivat soveltaa tukikelpoisuuteen tämän päätöksen säännöksiä tiukempia kansallisia säännöksiä.

Komission tehtävänä on arvioida, ovatko kansalliset tukikelpoisuussäännöt tämän edellytyksen mukaisia.

IV OSA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

40 artikla

Osoitus

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle, Bulgarian tasavallalle, Tšekin tasavallalle, Saksan liittotasavallalle, Viron tasavallalle, Irlannille, Helleenien tasavallalle, Espanjan kuningaskunnalle, Ranskan tasavallalle, Italian tasavallalle, Kyproksen tasavallalle, Latvian tasavallalle, Liettuan tasavallalle, Luxemburgin suurherttuakunnalle, Unkarin tasavallalle, Maltan tasavallalle, Alankomaiden kuningaskunnalle, Itävallan tasavallalle, Puolan tasavallalle, Portugalin tasavallalle, Romanialle, Slovenian tasavallalle, Slovakian tasavallalle, Suomen tasavallalle, Ruotsin kuningaskunnalle sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 5 päivänä maaliskuuta 2008.

Komission puolesta

Franco FRATTINI

Komission varapuheenjohtaja

LIITTEET

LIITE I	**Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien mallikuvaus**	152
LIITE II	**Monivuotisen ohjelman malli**	168
LIITE III	**Vuosiohjelman malli**	170
LIITE IV	**Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevan väliselvityksen malli**	172
	Tekninen raportti	172
	Toista ennakkomaksua koskeva maksupyyntö	174
LIITE V	**Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevan loppukertomuksen malli**	176
	Tekninen raportti	176
	Loppumaksupyyntö/Maksuilmoitus	181
LIITE VI	**Tarkastusstrategiaa koskeva malli**	182
	Tarkastusstrategian liite (liitteet): Vuotuiset suunnitelmat	183
LIITE VII	**Tarkastusviranomaisen kertomuksen malli**	184
	A. Vuosittainen tarkastuskertomus	184
	B. Lausunto hallinnointi- ja valvontajärjestelmien toiminnasta	185
	C. Maksupyynnön vahvistaminen	187
LIITE VIII	**Menoilmoituksen malli toista ennakkomaksua varten**	189
LIITE IX	**Menoilmoituksen malli loppumaksupyyntöä varten**	190
LIITE X	**EU:n tunnuksen käyttöohjeet ja standardivärin määritelmä**	191
LIITE XI	**Menojen tukikelpoisuutta koskevat säännöt — Euroopan paluurahasto**	193

LIITE I

HALLINNOINTI- JA VALVONTAJÄRJESTELMIEN MALLIKUVAUS

- ☐ Alkuperäinen versio
- ☐ Komission kanssa käydyn vuoropuhelun jälkeen tarkistettu versio (numero, päivämäärä pv/kk/vuosi)
- ☐ Muista syistä tarkistettu versio

JÄSENVALTIO:

RAHASTO(T):

PÄÄASIALLINEN YHTEYSHENKILÖ:

TOIMITETUT TIEDOT KUVAAVAT TILANNETTA: (pv/kk/vv) .....

1. NIMETTYJEN VIRANOMAISTEN YKSILÖINTI

1.1 Yleistietoa nimetyistä viranomaisista

1.1.1 Lyhyt kuvaus eri viranomaisten nimeämistä koskevista valinnoista

1.1.2 Ovatko kyseiset hallinnointi- ja valvontajärjestelmät käytössä?

Jos eivät, on ilmoitettava päivä, jolloin järjestelmät otetaan käyttöön

1.1.3 Ovatko kyseiset hallinnointi- ja valvontajärjestelmät komission hyväksymiä yhteisön muita rahoitusvälineitä varten (jos sovellettavissa)?

1.2 Organisaatiokaavio(t) elimestä/elimistä, joissa nimetyt viranomaiset toimivat

1.3 Vastuuviranomainen

1.3.1 Vastuuviranomaisen virallisen nimeämisen päivämäärä ja muoto

1.3.2 Vastuuviranomaisen oikeudellinen asema

1.3.3 Vastuuviranomaisen ja (jos sovellettavissa ja/tai suunnitteilla) muiden elimien vastuuviranomaisen vastuulla suorittamien tehtävien erittely (ulkoistetut tehtävät 1.4 kohdassa tarkoitettuja valtuutetun viranomaisen / valtuutettujen viranomaisten tehtäviä lukuun ottamatta).

1.3.4 Organisaatiokaavio ja yksiköiden tehtävien erittely (mukaan luettuna osoitettujen tointen ohjeellinen määrä)

1.3.5 Tiedot siitä, voiko vastuuviranomainen toimia myös toimeenpanevana elimenä rahaston yhteisrahoittamissa hankkeissa

1.3.6 Jos vastuuviranomainen on sama useammassa kuin yhdessä neljästä rahastosta, kuvataan yhteiset tehtävät ja järjestelmät

1.4 Valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset

1.4.1 Syyt mahdollisen valtuutetun viranomaisen asettamiseen

1.4.2 Mahdollisen valtuutetun viranomaisen / mahdollisten valtuutettujen viranomaisten virallisen nimeämisen päivämäärä ja muoto

1.4.3 Valtuutetun viranomaisen / valtuutettujen viranomaisten oikeudellinen asema

1.4.4 Valtuutetun viranomaisen / valtuutettujen viranomaisten ja (jos sovellettavissa ja/tai suunnitteilla) muiden elimien valtuutetun viranomaisen / valtuutettujen viranomaisten vastuulla suorittamien tehtävien erittely (tehtävien ulkoistaminen)

1.4.5 Organisaatiokaavio ja yksiköiden tehtävien erittely (mukaan luettuna osoitettujen tointen ohjeellinen määrä)

1.4.6. Tiedot siitä, voiko valtuutettu viranomainen / voivatko valtuutetut viranomaiset toimia myös toimeenpanevana elimenä rahaston yhteisrahoittamissa hankkeissa

1.4.7. Jos valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset ovat samoja useammassa kuin yhdessä neljästä rahastosta, kuvataan yhteiset tehtävät ja järjestelmät

1.5 Todentamisviranomainen

1.5.1 Todentamisviranomaisen virallisen nimeämisen päivämäärä ja muoto

1.5.2 Todentamisviranomaisen oikeudellinen asema

1.5.3 Todentamisviranomaisen ja (jos sovellettavissa ja/tai suunnitteilla) muiden elimien todentamisviranomaisen vastuulla suorittamien tehtävien erittely (tehtävien ulkoistaminen)

1.5.4 Organisaatiokaavio ja yksiköiden tehtävien erittely (mukaan luettuna osoitettujen tointen ohjeellinen määrä)

1.5.5 Jos todentamisviranomainen on sama useammassa kuin yhdessä neljästä rahastosta, kuvataan yhteiset tehtävät ja järjestelmät

1.6 Tarkastusviranomainen

1.6.1 Tarkastusviranomaisen virallisen nimeämisen päivämäärä ja muoto

1.6.2 Tarkastusviranomaisen oikeudellinen asema

1.6.3 Tarkastusviranomaisen/tarkastusviranomaisten ja (jos sovellettavissa ja/tai suunnitteilla) muiden elimien tarkastusviranomaisen vastuulla suorittamien tehtävien erittely (tehtävien ulkoistaminen)

1.6.4 Organisaatiokaavio ja yksiköiden tehtävien erittely (mukaan luettuna osoitettujen tointen ohjeellinen määrä)

1.6.5 Tarkastusviranomaisen ja (jos sovellettavissa ja/tai suunnitteilla) muiden tarkastusta suorittavien elinten henkilöstön pätevyys (tehtävien ulkoistaminen)

1.6.6 Jos tarkastusviranomainen on sama useammassa kuin yhdessä neljästä rahastosta, kuvataan yhteiset tehtävät ja järjestelmät

1.6.7 Jos vastuuviranomainen voi toimia myös rahaston yhteisrahoittamien hankkeiden toimeenpanevana elimenä, kuvataan järjestelyt, joilla varmistetaan tarkastusviranomaisen riippumattomuus 8 artiklan mukaisesti.

Ohjeet osioihin 2–4

Taulukoiden 1. osa

Prosessien kuvauksen tulisi sisältää jokaisen nimetyn viranomaisen (tai tarkastusviranomaisen vastuulla toimivien elimien) suorittamat tehtävät ja niiden välinen vuorovaikutus. Kuvauksen tulisi olla tiivis niin, että sen perusteella voi selkeästi käsittää, miten prosessit toimivat käytännössä.

Taulukoiden 2. osa

Tarkistuslistaa olisi täydennettävä ilmoittamalla kunkin tavoitteen osalta, onko se toteutunut ja antamalla asiaan liittyvät olennaiset tiedot. Jos tavoitetta ei ole saavutettu, annetaan asiasta selvitys ja tarvittaessa ilmoitetaan ennakoitu aikataulu.

Jos menettelyt on vahvistettu, olisi sisällytettävä viittaus asianomaiseen asiakirjaan.

2. NIMETTYJEN VIRANOMAISTEN TOIMINTA

2.1 **Nimettyjen viranomaisten nimeäminen ja valvonta**			
Lyhyt kuvaus kunkin nimetyn viranomaisen asettamisprosessista *[Kuvauksen tulisi kattaa kaikki viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Jäsenvaltion ja nimettyjen viranomaisten välisiä suhteita säätelevissä säännöissä yksilöidään kunkin osapuolen velvollisuudet	Kyllä/Ei	
2	Jäsenvaltio on antanut opastusta nimetyille viranomaisille moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi (koulutusta ja/tai kirjallisia ohjeita)	Kyllä/Ei	
3	Kukin viranomainen ilmoittaa henkilöstölleen järjestön toiminta-ajatuksen sekä näiden tehtäväkuvauksen ja tuloksia koskevat odotukset	Kyllä/Ei	
4	On ryhdytty toimiin sen varmistamiseksi, että eri viranomaisilla on tehtäviensä suorittamiseen riittävästi henkilöstöä lukumäärän, palvelusajan ja kokemuksen osalta	Kyllä/Ei	

2.2 **Tehtävien erottelu**			
Lyhyt kuvaus järjestelyistä, joiden avulla varmistetaan asianmukainen tehtävien erottelu *[Kuvauksen tulisi kattaa kaikki viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Määritellään säännöt asianmukaisen tehtävien erottelun varmistamiseksi vastuuviranomaisen sisäisten toimijoiden välillä sopimusten/tukisopimusten allekirjoittamista varten	Kyllä/Ei	
2	Määritellään säännöt asianmukaisen tehtävien erottelun varmistamiseksi vastuuviranomaisen sisäisten toimijoiden välillä rahoitustapahtumien aloittamista, todentamista ja hyväksymistä varten	Kyllä/Ei	
3	Tarkastusviranomainen on toiminnassaan riippumaton vastuuviranomaisesta ja todentamisviranomaisesta	Kyllä/Ei	
4	Todentamisviranomainen ei osallistu yhteisön varoihin liittyviin valinta-, täytäntöönpano- tai rahoitusmenettelyihin	Kyllä/Ei	

2.3 **Valtuutetun viranomaisen/valtuutettujen viranomaisten seuranta — jos sovellettavissa**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kuvauksen tulisi kattaa vastuuviranomainen ja valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Valtuutuksen piiriin kuuluvat tehtävät on selkeästi määritelty	Kyllä/Ei	
2	Vahvistetaan menettelyt valtuutuksen piiriin kuuluvia tehtäviä varten ja tarkistetaan, että ne ovat perussäädöksen soveltamissäännöissä määriteltyjen sääntöjen mukaiset	Kyllä/Ei	
3	Varmistetaan yleisvalvonnalla, että tehtävät suoritetaan vahvistettujen menettelyjen mukaisesti	Kyllä/Ei	

2.4 **Muiden kuin viranomaisten suorittamien tehtävien seuranta — jos sovellettavissa**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kuvauksen tulisi kattaa kaikki viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Kun kyseessä ovat vastuuviranomaisen vastuulla toimivat elimet (joita ei katsota valtuutetuiksi viranomaisiksi), käytössä on valvontamekanismit, joiden avulla varmistetaan moitteeton varainhoito	Kyllä/Ei	
2	Kun tarkastustoimet on ulkoistettu ja kyseessä ovat tarkastusviranomaisen vastuulla toimivat elimet, käytössä on valvontamekanismit, joiden avulla varmistetaan yhteinen tarkastusmenettely ja tarkastustyön johdonmukaisuus	Kyllä/Ei	
3	Kun todentamistoimet on ulkoistettu ja kyseessä ovat todentamisviranomaisen vastuulla toimivat elimet, käytössä on valvontamekanismit, joiden avulla varmistetaan todentamiselle yhteinen toimintatapa	Kyllä/Ei	
4	Kun tehtäviä ulkoistetaan yksityisille elimille, joilla ei ole julkisen palvelun tehtäviä, on määritelty mekanismit, joiden avulla varmistetaan, että osoitettavat tehtävät eivät edellytä julkisen vallan tai arviointiin liittyvän harkintavallan käyttöä	Kyllä/Ei	

3. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET PROSESSIT

3.1 **Monivuotisten ohjelmien laatiminen**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kuvauksen tulisi kattaa vastuuviranomainen ja valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Laaditaan järjestelyt, joiden avulla voidaan varmistaa kumppanuusperiaatteen noudattaminen nykyisten kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti	Kyllä/Ei	
2	Määritellään menettelyt sen varmistamiseksi, että monivuotinen ohjelma on yhdenmukainen strategisten suuntaviivojen kanssa ja noudattaa yhteisön lainsäädäntöä erityisesti sellaisen yhteisön lainsäädännön osalta, jonka tarkoituksena on varmistaa henkilöiden vapaa liikkuvuus, sekä siihen suoraan liittyviä, ulkorajavalvontaa ja turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevia rinnakkaistoimenpiteitä.	Kyllä/Ei	
3	Asianmukaisesti valtuutettu henkilö hyväksyy monivuotisen ohjelman	Kyllä/Ei	

3.2 **Vuosiohjelmien laatiminen**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kuvauksen tulisi kattaa vastuuviranomainen ja valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Vahvistetaan menettelyt, joiden avulla varmistetaan — johdonmukaisuus vuosiohjelmien ja monivuotisten ohjelmien välillä — vuosiohjelmissa suunniteltujen toimien tukikelpoisuus — näiden toimien yhdenmukaisuus ja täydentävyys muiden kansallisten ja yhteisön välineiden kanssa — yhteisrahoituksen osuutta koskevien sääntöjen noudattaminen — yhdenmukaisuus strategisissa suuntaviivoissa ilmoitettujen painopisteiden / erityisten painopisteiden kanssa	Kyllä/Ei	
2	Vahvistetaan menettelyt vuosiohjelman tarkistamiseksi asianmukaisesti perustelluissa hätätilanteissa perussäädöksessä kuvatulla tavalla, jos sovellettavissa	Kyllä/Ei	
3	Vahvistetaan menettelyt vuosiohjelman tarkistamisen esittämiseksi, kun sitä pyydetään tämän päätöksen 23 artiklan 1 kohdan nojalla	Kyllä/Ei	
4	Muutokset vuosiohjelman rahoituserittelyyn ja muutosten syyt kirjataan ylös	Kyllä/Ei	
5.	Rahoituserittelyyn kuulumattomat muutokset vuosiohjelman täytäntöönpanossa (esim. ehdotuspyyntöjen luonne ja ajoitus tai teknisen avun soveltamisala) ja muutosten syyt kirjataan ylös	Kyllä/Ei	

3.3 **Tarkastusstrategian ja vuosittaisten tarkastussuunnitelmien laatiminen**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kuvaus koskee tarkastusviranomaista]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Määritellään säännöt, joiden mukaan vastuuviranomainen toimittaa tarkastusviranomaiselle avoimesti ja asianmukaisesti tiedot täytäntöön pannuista hallintomenettelyistä ja hankkeista ennen ohjelmakautta ja sen aikana	Kyllä/Ei	
2	Vahvistetaan menettelyt vuosittaisten tarkastussuunnitelmien määrittämiseksi (liitetään vuosittain tarkastusstrategiaan) ja niiden lähettämiseksi komissioon ajoissa (jos sovellettavissa)	Kyllä/Ei	
3	Asianmukaisesti valtuutettu henkilö hyväksyy tarkastusstrategian ja vuosittaiset tarkastussuunnitelmat	Kyllä/Ei	

3.4 **Toimeenpanevana elimenä toimiva vastuuviranomainen — jos sovellettavissa**

Lyhyt kuvaus syistä, joiden takia vastuuviranomainen panee hankkeita täytäntöön suoraan, ja suunnitellut erityisjärjestelyt hallinnointi- ja valvontajärjestelmien vahvistamiseksi
[Kuvauksen tulisi kattaa kaikki viranomaiset]

	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Perusteet sille, että vastuuviranomaisen on tarpeen panna hankkeita täytäntöön, kirjataan ylös ja vahvistetaan asianmukaisella tasolla	Kyllä/Ei	
2	Otetaan käyttöön erityisjärjestelyjä sen varmistamiseksi, että hankkeiden luonne ja tavoitteet ovat rahastoa varten määritettyjen sääntöjen mukaisia		
3	Otetaan käyttöön erityisjärjestelyjä sen estämiseksi, ettei vastuuviranomaisen täytäntöön panemiin hankkeisiin liity eturistiriitoja	Kyllä/Ei	
4	Otetaan käyttöön erityisjärjestelyjä sen varmistamiseksi, että vastuuviranomainen noudattaa hankkeiden täytäntöönpanossa vastinetta rahalle -periaatetta	Kyllä/Ei	
5	Laaditaan menettelyt sen varmistamiseksi, että hankkeita säätelevät sopimusehdot ovat selkeitä ja täydellisiä erityisesti rahoitus- ja maksuehtojen, tukikelpoisuussääntöjen sekä toimintaa ja taloutta koskevien selvitysten osalta	Kyllä/Ei	
6	Otetaan käyttöön erityisjärjestelyt sen varmistamiseksi, että vastuuviranomaisen täytäntöön panemat hankkeet eivät vaikuta perussäädöksessä säädettyihin vastuuvioranomaisen päätehtäviin	Kyllä/Ei	
7	Kun vastuuviranomainen toimii myös toimeenpanevana elimenä, tarkastusviranomainen sijoitetaan muualle kuin vastuuviranomaisen yhteyteen (jos näin ei ole, on kuvattava käyttöön otetut lisätakeet siitä, että tarkastusviranomainen on asianmukaisella tavalla riippumaton)	Kyllä/Ei	
8	Tarkastusstrategia kattaa erityiset riskit, jotka voivat liittyä vastuuviranomaisen täytäntöön panemiin hankkeisiin	Kyllä/Ei	

3.5 **Hankkeiden valinta ja täytäntöönpano (vastuuviranomainen toimii myöntävänä elimenä)**

Lyhyt kuvaus prosessista
[Kuvauksen tulisi kattaa vastuuviranomainen ja valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset]

	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Kun kyseessä on ehdotuspyyntö (tai tarjouskilpailu), määritellään säännöt avoimen kilpailun ja riittävän julkisuuden varmistamiseksi	Kyllä/Ei	
2	Valintakriteerit noudattavat perussäädöksessä määriteltyjä vähimmäisvaatimuksia	Kyllä/Ei	
3	Määritellään menettelyt ehdotusten (tai tarjousten) vastaanottamista varten	Kyllä/Ei	
4	Määritellään menettelyt sen varmistamiseksi, että ehdotukset (tai tarjoukset) arvioidaan avoimesti ja syrjimättömästi ennalta määriteltyjen sääntöjen ja arviointiperusteiden pohjalta	Kyllä/Ei	
5	Asianmukaisesti valtuutettu henkilö hyväksyy myöntämispäätökset ja sopimukset/tukisopimukset	Kyllä/Ei	
6	Määritellään menettelyt sen varmistamiseksi, että hakijoille tiedotetaan riittävästi tehdyistä valinnoista	Kyllä/Ei	
7	Määritellään menettelyt sen varmistamiseksi, että sopimusten/tukisopimusten täytäntöönpanoa seurataan sopimusehtojen mukaisesti	Kyllä/Ei	

3.6 **Lopullisten tuensaajien täytäntöön panemien hankkeiden seuranta**

Lyhyt kuvaus prosessista
[Kuvauksen tulisi kattaa vastuuviranomainen ja valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset]

	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Vahvistetaan keskeiset toimintaa ja rahoitusta kuvaavat indikaattorit, seurataan niitä ja ilmoitetaan ne kunkin hankkeen vastuuviranomaiselle	Kyllä/Ei	
2	Suunnitellaan paikalla tapahtuvat vastuuviranomaisen suorittamat todentamiset hankkeiden seuraamiseksi (sekä toimintaa että rahoitusta koskevat näkökohdat)	Kyllä/Ei	
3	Vastuuviranomainen varmistaa, että lopulliset tuensaajat käyttävät asianmukaista sähköistä kirjanpitojärjestelmää	Kyllä/Ei	
4	Vastuuviranomainen varmistaa, että lopulliset tuensaajat noudattavat EU:n rahoituksen näkyvyyttä koskevia sääntöjä	Kyllä/Ei	

3.7 **Hankkeen taloushallinto**

Lyhyt kuvaus prosessista
[Koskee vastuuviranomaista ja valtuutettua viranomaista / valtuutettuja viranomaisia]

	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Asianmukaisesti valtuutetut henkilöt hyväksyvät rahoitustapahtumat	Kyllä/Ei	
2	Ennen maksujen maksamista/perintätoimia suoritetaan todentamisia erityisesti seuraavien seikkojen seuraamiseksi: — maksupyynnön täsmällisyys ja sääntöjenmukaisuus ottaen huomioon rahasto(je)n tukikelpoisuussäännöt — hankkeella yhteisrahoitettujen tuotteiden ja/tai palvelujen tosiasiallinen toimittaminen — julkisista tai yksityisistä lähteistä saatujen rahoitusosuuksien täsmällisyys, täydellisyys ja tosiasiallinen maksaminen — kaikkien tarkastustoimien tulosten huomioon ottaminen	Kyllä/Ei	
3	Suoritetaan todentamisia sen varmistamiseksi, että tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta on kohtuullinen varmuus	Kyllä/Ei	
4	Suoritetaan yleisvalvontaa koko ohjelmakauden ajan sen varmistamiseksi, että vahvistettuja rahoituskäytäntöjä noudatetaan	Kyllä/Ei	
5	Suoritetaan todentamisia, joiden avulla tarkistetaan täydentävyys yhteisön muiden rahoitusohjelmien kanssa päällekkäisen rahoituksen välttämiseksi	Kyllä/Ei	

3.8 **Sääntöjenvastaisuudet, oikaisut ja takaisinperinnät**

Lyhyt kuvaus prosessista
[Kuvauksen tulisi kattaa vastuuviranomainen, valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset sekä todentamisviranomainen]

	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Vahvistetaan sääntöjenvastaisuuden määritelmät ja niiden yhdenmukaisuus yhteisön vaatimusten kanssa	Kyllä/Ei	
2	Käytössä on mekanismeja sen varmistamiseksi, että sääntöjenvastaisuudet havaitaan ajoissa ja oikaisuihin ryhdytään välittömästi	Kyllä/Ei	
3	Käytössä on menettelyt sen varmistamiseksi, että komissiolle ilmoitetaan havaituista sääntöjenvastaisuuksista ja mahdollisista oikaisutoimista tähän päätökseen perustuvien velvoitteiden mukaisesti	Kyllä/Ei	
4	Käytössä on menettelyt sen varmistamiseksi, että annettuja perintämääräyksiä ja mahdollisia viivästyskorkoja seurataan asianmukaisesti	Kyllä/Ei	
5	Kun perintämääräysten täytäntöönpano ei onnistu, selvitetään syyt sen arvioimiseksi, tulisiko jäsenvaltioiden maksaa tuki takaisin yhteisön talousarvioon	Kyllä/Ei	

3.9 **Tarkastuskäyntien valmistelu ja täytäntöönpano**

Lyhyt kuvaus prosessista
[Kuvauksen tulisi kattaa tarkastusviranomainen, vastuuviranomainen ja valtuutettu viranomainen / valtuutetut viranomaiset mahdollisina tarkastettavina sekä todentamisviranomainen päätelmien vastaanottajana]

	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Tarkastuskäytäntö noudattaa kansainvälisesti hyväksyttyjä vaatimuksia	Kyllä/Ei	
2	Tarkastuskäsikirja on laadittu tarkastajien käyttöön perussäädöksessä määriteltyjen vaatimusten pohjalta	Kyllä/Ei	
3	Tarkastuksilla todennetaan, että hallinnointi- ja valvontajärjestelmät toimivat tehokkaasti	Kyllä/Ei	
4	Tukikelpoisiin menoihin kohdistuvat tarkastukset perustuvat asianmukaiseen otokseen ja käsittävät ainakin 10 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista	Kyllä/Ei	
5	Tukikelpoisista kustannuksista todennetaan ainakin seuraavien tekijöiden osalta niiden noudattaminen, tehokkuus ja vaikuttavuus: valintamenettely, hankkeen tavoitteet, saavutusten todenmukaisuus, kustannusten tukikelpoisuus sekä pätevät tositteet kuluista, kansallisesta yhteisrahoituksesta ja kirjausketjusta	Kyllä/Ei	
6	Aikaisempia suosituksia seurataan säännöllisesti	Kyllä/Ei	
7	Vastuuviranomaisen täytäntöön panemat hankkeet tarkastetaan perusteellisesti	Kyllä/Ei	

3.10 **Vuosiohjelmia ja niihin liittyviä ilmoituksia koskeva tarkastuskertomus**

Lyhyt kuvaus prosessista
[Kuvauksen tulisi koskea tarkastusviranomaista]

	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Vahvistetaan menettelyt, joiden avulla voidaan laatia yhteenveto järjestelmätarkastuksen ja hanketarkastuksen päätelmistä jokaisen vuosiohjelman osalta	Kyllä/Ei	
2	Tehdään tarkastuksia maksupyyntöjen pätevyyden arvioimiseksi	Kyllä/Ei	
3	Käynnistetään lisätutkimuksia, jos havaitaan järjestelmävirheitä tai olennaisuusrajaa koskevia virheitä	Kyllä/Ei	
4	Asianmukaisesti valtuutettu henkilö hyväksyy kertomuksen ja siihen liittyvät ilmoitukset	Kyllä/Ei	

3.11 **Menojen todentaminen**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Koskee ensisijaisesti todentamisviranomaista, mutta myös vastuuviranomaista sekä valtuutettua viranomaista / valtuutettuja viranomaisia]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Vahvistetaan menettelyt sen varmistamiseksi, että vastuuviranomaiselta saadaan tarvittavat tiedot todentamista varten	Kyllä/Ei	
2	Vahvistetaan menettelyt sen varmistamiseksi, että tarkastusviranomaiselta saadaan tarkastuskertomus jokaisen vuosiohjelman ja siihen liittyvien ilmoitusten osalta	Kyllä/Ei	
3	Vahvistetaan menettelyt sen varmistamiseksi, että perintätoimet otetaan huomioon lopullista menoilmoitusta varten ja seurataan meneillään olevia oikeudellisia menettelyjä tai hallinnollisia muutoksenhakuja, joilla on perintätoimia lykkäävä vaikutus	Kyllä/Ei	
4	Tehdään todentamisia menoilmoitusten täsmällisyyden ja täydellisyyden varmistamiseksi (erityisesti komissiolta saatujen ennakkomaksuerien tuottamista koroista sekä niiden tehokkaasta käytöstä kansallisena rahoitusosuutena)	Kyllä/Ei	
5	Jos kyseessä on kansallinen valuutta, euromäärän laskemisessa käytetyt menetelmät ovat komission määrittelemien sääntöjen mukaiset	Kyllä/Ei	

3.12 **Ohjelman arviointi**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Koskee vastuuviranomaista ja valtuutettua viranomaista / valtuutettuja viranomaisia]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Arviointia koskevilla komission ohjausasiakirjoilla on laaja jakelu ja ne ovat kaikkien mahdollisten lopullisten tuensaajien ja muiden asianomaisten saatavilla	Kyllä/Ei	
2	Lopullisten tuensaajien antamat keskeiset toimintaa ja rahoitusta kuvaavat indikaattorit kirjataan hankkeiden saavutusten mittaamiseksi	Kyllä/Ei	
3	Vastuuviranomainen (ja/tai valtuutetut viranomaiset) varmistavat, että annetut indikaattorit ovat sopivia mittaamaan kunkin hankkeen lopputulosta ja tuloksia	Kyllä/Ei	
4	Käytössä on menettelyt sen varmistamiseksi, että tarpeellinen arviointi suoritetaan perussäädöksen edellyttämällä tavalla	Kyllä/Ei	

4. TIEDONHALLINTA

4.1 **Menettelyjen dokumentointi**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kattaa kaikki viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Viranomaiset varmistavat, että tämän päätöksen 7 artiklassa mainitut menettelyt noudattavat kansallista ja yhteisön lainsäädäntöä (esim. julkisten hankintojen ja kirjanpitosääntöjen osalta)	Kyllä/Ei	
2	Asianmukaisesti valtuutettu henkilö hyväksyy menettelyt	Kyllä/Ei	
3	Menettelyissä annetaan täsmälliset ohjeet kutakin päätoimintaa varten ja selostetaan tehtävien suorittamiseen liittyvät päätöksentekoprosessit	Kyllä/Ei	
4	Käytössä on järjestelyt sen varmistamiseksi, että menettelyistä tiedotetaan asianomaiselle henkilöstölle	Kyllä/Ei	
5	Tarpeen mukaan näissä menettelyissä käytetään tarkistuslistoja, joissa on yhteenveto suoritettavista keskeisistä tarkastuksista	Kyllä/Ei	
6	Käytössä on järjestelyt henkilötietojen suojaamisen varmistamiseksi	Kyllä/Ei	

4.2 **Tilinpäätös ja kirjanpito**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Koskee vastuuviranomaista, valtuutettua viranomaista / valtuutettuja viranomaisia sekä todentamisviranomaista]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Käytössä on järjestelyt sen varmistamiseksi, että tilinpäätöksen tiedot ovat täydellisiä, luotettavia ja oikeita. Kirjanpitojärjestelmä mahdollistaa erityisesti — kaikkien yhteisön varojen jäljitettävyyden lopullisten tuensaajien ja hankkeiden tasolla — komissiolta saatujen ennakkomaksuerien mahdollisesti tuottamien korkojen yksilöinnin — annettujen perintämääräysten ja tarvittaessa niiden maksamisen yksilöinnin	Kyllä/Ei	
2	Kirjanpitojärjestelmä ja taloushallinnon raportointijärjestelmä ovat kansallisen tietosuojalainsäädännön mukaisia	Kyllä/Ei	
3	Käytössä on sähköiset kirjanpitojärjestelmät ja taloushallinnon raportointijärjestelmät	Kyllä/Ei	
4	Tarpeen vaatiessa on olemassa varmistusjärjestelmä toimintojen jatkuvuuden turvaamiseksi	Kyllä/Ei	
5	Jos kyseessä on kansallinen valuutta, euromäärän laskemisessa käytetyt menetelmät ovat komission määrittelemien sääntöjen mukaiset	Kyllä/Ei	

4.3 **Komissiolle toimitettavat selvitykset**			
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kattaa kaikki viranomaiset]*			
	Keskeiset tavoitteet	Toteutunut?	Huomioita
1	Selvitysten toimittamista koskevat velvollisuudet on yksilöity samoin kuin niiden vaikutus varoihin	Kyllä/Ei	
2	Vahvistetut menettelyt mahdollistavat nimettyjen viranomaisten asianmukaisen, oikea-aikaisen ja täydellisen panoksen	Kyllä/Ei	
3	Asianmukaisesti valtuutettu henkilö hyväksyy selvitykset	Kyllä/Ei	

4.4 **Kirjausketju**		
Lyhyt kuvaus prosessista *[Kattaa kaikki viranomaiset]*		
Mikä taho säilyttää seuraavia asiakirjoja?	Vastuussa oleva elin/yksikkö	Kuinka kauan?
Kuvaus hallinnointi- ja valvontajärjestelmistä menettelyohjeet mukaan luettuina		
Tarkastusstrategia		
Kansalliset monivuotiset ohjelmat ja niiden mahdolliset tarkistukset		
Kansalliset vuosiohjelmat ja niiden mahdolliset tarkistukset		
Euroopan komission päätökset monivuotisista ohjelmista ja vuosiohjelmista		
Ehdotuspyynnöt/Tarjouskilpailut		
Hakemus-/Sopimusasiakirjat		
Saatujen ehdotusten/tarjousten hallinnollinen, tekninen ja taloudellinen tarkastelu (arviointilomakkeet) ja arviointikomitean kertomukset		
Päätökset tuen myöntämisestä tai hylkäämisestä		
Hankkeiden tukisopimukset		
Päätökset rahoitussitoumuksista kunkin hankkeen osalta		
Edunsaajien esittämät väliselvitykset ja loppukertomukset		
Tuettujen hankkeiden taloutta koskevat selvitykset ja maksupyynnöt		
Tositteet tuettujen hankkeiden menoista ja tuloista		
Etujen maksu-/perintävaltuutukset (todiste suoritetuista todentamisista)		
Tukien maksu-/takaisinperintämääräykset		
Tositteet tukien maksamisesta/perinnästä		
Tarkastustyössä sovellettua otantamenetelmää koskevat asiakirjat		
Hankkeiden tarkastuskertomukset		
Kertomukset jäsenvaltiossa suoritetuista hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkastuksista		
Vuosiohjelmien tarkastuskertomukset		
Tarkastuslausunnot hallinnointi- ja valvontajärjestelmistä		
Tarkastusilmoitukset maksupyyntöjen pätevyydestä		
Euroopan komissiolle toimitetut maksupyynnöt		
Euroopan komissiolle toimitettu menojen todentaminen		
Euroopan komissiolle toimitetut väliselvitykset täytäntöönpanon edistymisestä		
Euroopan komissiolle toimitetut täytäntöönpanoa koskevat loppukertomukset		
Tositteet Euroopan komissiolta saaduista maksuista		
Euroopan komissiolle toimitetut arviointikertomukset		

5. HALLINNOINTI- JA VALVONTAJÄRJESTELMIEN KUVAUKSEN HYVÄKSYMINEN

Viranomainen	Ilmoitus	Päiväys ja allekirjoitus
Vastuuviranomainen	Allekirjoittanut todentaa vastuuviranomaisen tunnistus- ja sisäisiä valvontajärjestelmiä koskevien tietojen täsmällisyyden ja täydellisyyden	Nimi: Virka-asema: Päiväys: *allekirjoitus*
Todentamisviranomainen	Allekirjoittanut todentaa todentamisviranomaisen tunnistus- ja sisäisiä valvontajärjestelmiä koskevien tietojen täsmällisyyden ja täydellisyyden	Nimi: Virka-asema: Päiväys: *allekirjoitus*
Tarkastusviranomainen	Allekirjoittanut todentaa tarkastusviranomaisen tunnistus- ja sisäisiä valvontajärjestelmiä koskevien tietojen täsmällisyyden ja täydellisyyden *ja* voi vahvistaa, että edellä kuvattu antaa luotettavan kuvan kaikista hallinnointi- ja valvontajärjestelmistä.	Nimi: Virka-asema: Päiväys: *allekirjoitus*

LIITE II

MONIVUOTISEN OHJELMAN MALLI

- ☐ Alkuperäinen versio
- ☐ Komission kanssa käydyn vuoropuhelun jälkeen tarkistettu versio (numero, päivämäärä pv/kk/vuosi)
- ☐ Arviointien perusteella ja/tai täytäntöönpanossa esiintyneiden vaikeuksien vuoksi tarkistettu versio
- ☐ Strategisten suuntaviivojen tarkistamisen vuoksi tarkistettu versio

JÄSENVALTIO:

RAHASTO:

VASTUUVIRANOMAINEN:

RAPORTOINTIJAKSO:

1. TILANNE JÄSENVALTIOSSA

Jäsenvaltion lähtötilanteen kuvaus rahaston tavoitteiden kattamalla politiikan alalla

1.1 Kansallinen tilanne ja siihen vaikuttavat muuttajavirrat

1.2 Jäsenvaltion tähän mennessä toteuttamat toimet

1.3 Kohdennettujen kansallisten resurssien kokonaismäärä

2. ANALYYSI JÄSENVALTION TARPEISTA

2.1 Jäsenvaltion tarpeet suhteessa lähtötilanteeseen

2.2 Jäsenvaltion toiminnalliset tavoitteet, joiden avulla tarpeisiin on tarkoitus vastata

3. STRATEGIA TAVOITTEISIIN PÄÄSEMISEKSI

Kuvaus siitä, miten rahaston avulla edistetään tarpeisiin vastaamista, mitä painopisteitä on valittu ja miksi

3.1 Painopiste 1

3.2 Painopiste 2

3.3 jne.

Valittuja painopisteitä koskevat tiedot jaoteltuina

a) Strategian tavoite (tavoitteet) ja esimerkkejä avaintoiminnoista

b) Tavoitteen (tavoitteiden) sekä käytetyn (käytettyjen) indikaattorin (indikaattorien) kuvaus

c) Tarvittaessa arvio siitä, minkä avaintoimintojen avulla valitulle painopistealueelle kuuluvat erityiset painopisteet voidaan panna täytäntöön

4. YHTEENSOPIVUUS MUIDEN VÄLINEIDEN KANSSA

Arvio siitä, miten strategia sopii yhteen muiden alueellisten, kansallisten ja yhteisön välineiden kanssa

4.1 Painopiste 1

4.2 Painopiste 2

4.3 jne.

5. STRATEGIAN TÄYTÄNTÖÖNPANOPUITTEET

5.1 Ohjelman julkistaminen

5.2 Valittu lähestymistapa kumppanuusperiaatteen täytäntöönpanemiseksi

6. OHJEELLINEN RAHOITUSSUUNNITELMA

6.1 Yhteisön rahoitusosuus

6.1.1 Taulukko

Monivuotinen ohjelma — Alustava rahoitussuunnitelma **Taulukko 1** **Yhteisön rahoitusosuus**							
Jäsenvaltio: […]							
Rahasto: […]							
(tuhansina euroina — nykyhintoina)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Yhteensä
Painopiste 1: […]							0
Painopiste 2: […]							0
Painopiste 3: […]							0
Painopiste…: […]							0
Tekninen apu							0
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0

6.1.2 Huomioita luvuista/suuntauksista

6.2 Kokonaisrahoitussuunnitelma

6.2.1 Taulukko

Monivuotinen ohjelma — Alustava rahoitussuunnitelma **Taulukko 2** **Kokonaisrahoitussuunnitelma**							
Jäsenvaltio: […]							
Rahasto: […]							
(tuhansina euroina — nykyhintoina)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Yhteensä
Yhteisön rahoitusosuus							
Julkinen yhteisrahoitus							
Yksityinen yhteisrahoitus							
Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0
Yhteisön rahoitusosuus, %	%	%	%	%	%	%	%

6.2.2 Huomioita luvuista/suuntauksista

[vastuuhenkilön allekirjoitus]

LIITE III

VUOSIOHJELMAN MALLI

□ Alkuperäinen versio

□ Komission kanssa käydyn vuoropuhelun jälkeen tarkistettu versio (numero, päivämäärä pv/kk/vuosi)

□ Muista syistä tarkistettu versio

JÄSENVALTIO:

RAHASTO:

VASTUUVIRANOMAINEN:

RAPORTOINTIVUOSI:

1. OHJELMAN PERUSTEELLA RAHOITETTAVIEN HANKKEIDEN VALINTAA KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖT

2. HALLINNOINTI- JA VALVONTAJÄRJESTELMIEN MUUTOKSET (tarvittaessa)

3. OHJELMASTA TUETTAVAT VALITTUIHIN PAINOPISTEISIIN LIITTYVÄT TOIMET

3.1 Painopisteen 1 täytäntöönpanotoimet

3.2 Painopisteen 2 täytäntöönpanotoimet

3.3 jne.

Kun esitetään toimia kohdassa 3.1 jne., on tarvittaessa noudatettava perussäädöksen mukaista toimien jaottelua eri ryhmiin.

Seikat, jotka on mainittava kuvailtaessa toimia kohdassa 3.1 jne.

1. Toimen tavoite ja soveltamisala
2. Oletetut tuensaajat
3. Tarvittaessa perustelut sellaisen (sellaisten) hankkeen (hankkeiden) osalta, joiden täytäntöönpanossa vastuuviranomainen on toiminut suoraan toimeenpanevana elimenä
4. Odotetut määrälliset tulokset ja käytettävät indikaattorit
5. Yhteisön rahoituksen näkyvyys
6. Täydentävyys vastaavien muista yhteisön välineistä rahoitettujen toimien kanssa (tarvittaessa)
7. Taloudelliset tiedot

4. TEKNINEN APU

4.1 Teknisen avun tarkoitus

4.2 Odotetut määrälliset tulokset

4.3 Yhteisön rahoituksen näkyvyys

5. ALUSTAVA RAHOITUSSUUNNITELMA

Vuosiohjelma — Alustava rahoitussuunnitelma

Taulukko 1

Yhteenvetotaulukko

Jäsenvaltio: […]
Vuosiohjelma: […]
Rahasto: […]

(kaikki luvut euroina)	Painopisteen nro	Erityisen painopisteen nro (1)	Yhteisön rahoitusosuus (a)	Julkinen rahoitus (b)	Yksityinen rahoitus (c)	Yhteensä (d =a+b+c)	% EY (e = a/d)	Osuus kokonaismäärästä (d/kokonaismäärä d)
Toimi 1: […]						0		
Toimi 2: […]						0		
Toimi 3: […]						0		
Toimi 4: […]						0		
Toimi 5: […]						0		
Toimi …: […]						0		
Toimi N: […]						0		
Tekninen apu						0		
Muu toiminta (2)						0		
Yhteensä			0	0	0	0	%	100 %

(1) Tarvittaessa.
(2) Tarvittaessa.

[vastuuhenkilön allekirjoitus]

LIITE IV

VUOSIOHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANOA KOSKEVAN VÄLISELVITYKSEN MALLI

JÄSENVALTIO:

RAHASTO:

VASTUUVIRANOMAINEN:

RAPORTOINTIVUOSI:

A. **Tekninen raportti**

1. KÄYTÄNNÖN TÄYTÄNTÖÖNPANO

1.1 Ohjelman täytäntöönpanoaikataulu

1.2 Hankkeiden ja tarjousten valintamenettelyjen sekä niiden tulosten kuvaus

1.3 Edistyminen valittuihin painopisteisiin kuuluvien ohjelmatoimien täytäntöönpanossa

1.3.1 Painopisteen 1 täytäntöönpanotoimet

1.3.2 Painopisteen 2 täytäntöönpanotoimet

jne.

1.4 Teknisen avun käyttö

1.5 Kohdatut ongelmat ja toteutetut toimenpiteet

2. RAHOITUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva väliselvitys

Taulukko 1

Taloutta koskeva selvitys

Jäsenvaltio: […]
Vuosiohjelma: […]
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]
EY:ltä saadut ennakkomaksut: [määrä]

(kaikki luvut euroina)	Painopisteen nro	Erityisen painopisteen nro (1)	Jäsenvaltion suunnitelma			Sidottu jäsenvaltion tasolla			Jäsenvaltion lopullisille tuensaajille maksama EY:n rahoitusosuus	Lopullisille tuensaajille tähän mennessä aiheutuneet tukikelpoiset kokonaiskustannukset
			Suunnitellut kokonaiskustannukset (a)	EY:n rahoitusosuus (b)	EY:n rahoitusosuus, % (c = b/a)	Tukikelpoiset kokonaiskustannukset (d)	EY:n rahoitusosuus (e)	EY:n rahoitusosuus, % (f = e/d)		
Toimi 1: […]										
Toimi 2: […]										
Toimi 3: […]										
Toimi 4: […]										
Toimi 5: […]										
Toimi N: […]										
Tekninen apu										
Muu toiminta (2)										
Yhteensä			0	0	0	0	0	0	0	0

(1) Tarvittaessa.
(2) Tarvittaessa.

↓ ↓

> 60 % ennakkomaksu(i)sta saatu?	
Kyllä/Ei	Kyllä/Ei

3. SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSISTA ILMOITTAMINEN

Koskeeko ilmoitus uusia sääntöjenvastaisuuksia1 ([1])? Ei Kyllä (jos ”Kyllä”, täyttäkää taulukko 2)

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva väliselvitys **Taulukko 2** **Alustava ilmoitus sääntöjenvastaisuuksista**								
Jäsenvaltio: […]								
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]								
Rahasto: […]								
Viite	Vuosiohjelma	Hanke	Säännös, jota rikottu	Sääntöjenvastaisuuden luonne	Ensimmäisten tietojen päivämäärä/lähde	Miten havaittu	Petoksen mahdollisuus (Kyllä/Ei)	Kyseessä oleva määrä euroina (yhteisön rahoitusosuus)

Koskeeko ilmoitus aikaisempien sääntöjenvastaisuuksien seurantaa? Ei Kyllä (jos ”Kyllä”, täyttäkää taulukko 3)

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva väliselvitys **Taulukko 3** **Sääntöjenvastaisuuksien seuranta**										
Jäsenvaltio: […]										
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]										
Rahasto: […]										
Viite	Vuosiohjelma	Hanke	Säännös, jota rikottu	Kyseessä oleva määrä (EY:n rahoitus) euroina	Seurantatoimet	Perintämääräys (määrät euroina)				EY:n rahoituksen peruutus
						Annettu	Maksettu	Viivästyskorot	Perinnästä luovuttu	

B. **Toista ennakkomaksua koskeva maksupyyntö**

Allekirjoittanut [vastuuhenkilön nimi suuraakkosin],

joka edustaa [rahaston nimi] hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta vastaavaa viranomaista, pyytää maksamaan seuraavan summan toisena ennakkomaksuna:

euroa ([2])	

[määrä kahden desimaalin tarkkuudella]

([1]) Komissiolle viimeksi lähetetyn väliselvityksen/loppukertomuksen jälkeen.
([2]) Kokonaismäärä, joka pyydetään ensimmäisen ennakkomaksun lisäksi.

Maksupyyntö voidaan esittää, sillä

a) vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva väliselvitys on toimitettu komissiolle tai on liitteenä;

b) todennettu menoilmoitus, jonka mukaan toteutuneet menot kattavat vähintään 60 prosenttia ensimmäisen ennakkomaksun määrästä, on toimitettu tai on liitteenä,

c) vuosiohjelma on pantu täytäntöön moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti ja on kohtuullinen varmuus siitä, että taustalla olevat taloustoimet ovat laillisia ja sääntöjenmukaisia,

d) komissio ei ole antanut perustamissopimuksen 226 artiklassa tarkoitettua rikkomista koskevaa lausuntoa perusteluineen niiden toimien osalta, joihin liittyviä menoja pyyntö koskee.

Komissiota pyydetään suorittamaan maksu:

Maksujen vastaanottamisesta vastaava viranomainen	
Pankki	
Tilinumero	
Tilin haltija (jos ei sama kuin maksujen vastaanottamisesta vastaava viranomainen)	

Päiväys

Toimivaltaisen viranomaisen nimi suuraakkosin, leima, asema ja allekirjoitus

LIITE V

VUOSIOHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANOA KOSKEVAN LOPPUKERTOMUKSEN MALLI

JÄSENVALTIO:

RAHASTO:

VASTUUVIRANOMAINEN:

RAPORTOINTIVUOSI:

A. **Tekninen raportti**

1. KÄYTÄNNÖN TÄYTÄNTÖÖNPANO

1.1 Ohjelman täytäntöönpanoaikataulu

1.2 Väliselvityksessä annetun hankkeiden ja tarjousten valintamenettelyjen sekä niiden tulosten kuvauksen päivitys (tarvittaessa)

1.3 Valittuihin painopisteisiin kuuluvien ohjelmatoimien täytäntöönpanon tulokset

1.3.1 Painopisteen 1 täytäntöönpanotoimet

1.3.2 Painopisteen 2 täytäntöönpanotoimet

1.3.3 jne.

Seikat, jotka on mainittava, kun esitetään toimia kohdassa 1.3 jne.

1. Toimen tavoite ja soveltamisala
2. Komission hyväksymät ohjelman muutokset (tarvittaessa)
3. Täytäntöönpanon aikana ja sen jälkeen toteutetut seurantatoimenpiteet
4. Tosiasialliset tulokset
5. Tosiasiallisten tulosten arviointi ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja indikaattoreihin verrattuna

1.4 Teknisen avun tulokset

1.5 Havaitut ongelmat ja ohjelman täytäntöönpanoa varten toteutetut toimenpiteet

1.6 Sovelletut menettelyt sellaisen (sellaisten) hankkeen (hankkeiden) osalta, joiden täytäntöönpanossa vastuuviranomainen on toiminut suoraan toimeenpanevana elimenä (tarvittaessa)

1.7 Johdonmukaisuus ja täydentävyys muiden välineiden kanssa

2. MONIVUOTISEN OHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANON EDISTYMISEN ARVIOINTI

3. OHJELMAA KOSKEVIEN TIETOJEN JULKISTAMISEKSI TOTEUTETUT TOIMENPITEET

3.1 Monivuotisen ohjelman ([1]) ja vuosiohjelman julkistamiseksi toteutetut toimenpiteet

3.2 Näkyvyysperiaatteen toteuttaminen

([1]) Sovelletaan ainoastaan ensimmäisen vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevaan loppukertomukseen.

4. RAHOITUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus

Taulukko 1

Taloutta koskeva yksityiskohtainen kertomus

Jäsenvaltio: […]
Vuosiohjelma: […]
Painopiste / muut toimet: […]
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]

(kaikki luvut euroina)				Jäsenvaltion suunnittelema			Sidottu jäsenvaltion tasolla			Vastuuviranomaisen hyväksymät luvut (tuensaajille aiheutuneet kustannukset ja EY:n lopullinen rahoitusosuus)				
Toimet	Hankkeet	Painopisteen nro	Erityisen painopisteen nro (1)	Suunnitellut kokonaiskustannukset (a)	EY:n rahoitusosuus (b)	EY:n rahoitusosuus, % (c = b/a)	Tukikelpoiset kokonaiskustannukset (d)	EY:n rahoitusosuus (e)	EY:n rahoitusosuus, % (f = e/d)	Tukikelpoiset kokonaiskustannukset (g)	Erääntyvä EY:n rahoitusosuus (h)	EY:n rahoitusosuus, % (i = h/g)	Maksettu EY:n rahoitusosuus (j)	EY:n vielä maksettava / VV:n perittävä (k = h - j)
Toimi 1: […]	hanke 1: […]													
	hanke N: […]													
Toimi 1 yhteensä														
Toimi …: […]	hanke 1: […]													
	hanke N: […]													
Toimi … yhteensä: […]														
Toimi N: […]	hanke 1: […]													
	hanke N: […]													
Toimi N yhteensä														
Tekninen apu														
Muu toiminta (1)														
			Yhteensä	0	0	0 %	0	0	0 %	0	0	0 %	0	0

(1) Tarvittaessa.

4.1 Luettelo kaikista 30 päivänä kesäkuuta vuonna N+2 vireillä olevista perintämenettelyistä (N = tämän vuosiohjelman vuosi)

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus **Taulukko 2** **Luettelo vireillä olevista perintämääräyksistä**						
Jäsenvaltio: […]						
Rahasto: […]						
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]						
Viite	Vuosiohjelma	Hanke	Takaisin perittävä määrä yhteensä	Takaisin perittävä EY:n rahoitusosuus	Vähennetty ao. menoilmoituksesta (Kyllä/Ei)	Perinnän syyt

4.2 Luettelo perintämääräyksistä, jotka **eivät** sisälly edellisten vuosiohjelmien taloutta koskeviin selvityksiin (tarvittaessa)

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus **Taulukko 3** **Luettelo perintämääräyksistä, joita ei vielä ole vähennetty aikaisemmista menoilmoituksista**						
Jäsenvaltio: […]						
Rahasto: […]						
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]						
Viite	Vuosiohjelma	Hanke	Takaisin peritty määrä yhteensä	Takaisin peritty EY:n rahoitusosuus	Perintäpäivämäärä	Perinnän syyt

5. SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSISTA ILMOITTAMINEN

Koskeeko ilmoitus uusia sääntöjenvastaisuuksia ([1])? Ei Kyllä (jos ”Kyllä”, täyttäkää taulukko 4)

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus **Taulukko 4** **Alustava ilmoitus sääntöjenvastaisuuksista**								
Jäsenvaltio: […]								
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]								
Rahasto: […]								
Viite	Vuosiohjelma	Hanke	Säännös, jota rikottu	Sääntöjenvastaisuuden luonne	Ensimmäisten tietojen päivämäärä/lähde	Miten havaittu	Petoksen mahdollisuus (Kyllä/Ei)	Kyseessä oleva määrä euroina (yhteisön rahoitusosuus)

Koskeeko ilmoitus aikaisempien sääntöjenvastaisuuksien seurantaa? Ei Kyllä (jos ”Kyllä”, täyttäkää taulukko 5)

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus **Taulukko 5** **Sääntöjenvastaisuuksien seuranta**										
Jäsenvaltio: […]										
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]										
Rahasto: […]										
Viite	Vuosiohjelma	Hanke	Säännös, jota rikottu	Kyseessä oleva määrä (EY:n rahoitus) euroina	Seurantatoimet	Perintämääräys (määrät euroina)				EY:n rahoituksen peruutus
						Annettu	Maksettu	Viivästyskorot	Perinnästä luovuttu	

([1]) Komissiolle viimeksi lähetetyn väliselvityksen/loppukertomuksen jälkeen.

6. LIITTEET

Yhteenveto yksittäisistä hankkeista (sivu/hanke) siten, että esitetään tavoitteet, tulokset, asiaankuuluvat indikaattorit ja rahoitustaulukko.

Vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus

Taulukko 6

Hankekohtainen kertomus

Hankkeen viite ja nimi: […]
Lopullinen tuensaaja: […]
Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]

Painopiste: […]
Erityinen painopiste: […]
Toimet: […]

TEKNINEN YHTEENVETO

Tavoitteet/tulokset:

Asiaankuuluvat indikaattorit:

Perustelut (erityisen painopisteen osalta):

YHTEENVETO RAHOITUKSESTA

(kaikki luvut euroina)	Vastuuviranomaisen sitomat	Lopullisen tuensaajan pyytämät	Vastuuviranomaisen hyväksymät
a: Välittömät kustannukset			
b: Välilliset kustannukset			
c: Käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettavat kustannukset (tarvittaessa)			
a+b+c: Tukikelpoiset kokonaiskustannukset	0	0	0
d: EY:n rahoitusosuus			
e: Lopullisten tuensaajien ja kumppaneiden (julkiset elimet) rahoitusosuus			
josta käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja			
f: Lopullisten tuensaajien ja kumppaneiden (muut kuin julkiset elimet) rahoitusosuus			
g: Kolmansien osapuolten rahoitusosuus			
h: Hankkeen tuottamat tulot			
d+e+f+g+h: Tulot yhteensä	0	0	0
EY:n rahoitusosuus, % / Kokonaiskustannukset (d/(a+b+c))	%	%	%

Vastuuviranomaisen maksama EY:n rahoitusosuus	
1. ennakkomaksu	
2. ennakkomaksu	
Viimeinen maksuerä	
Perintämääräys	

Erääntyvä EY:n rahoitusosuus	
EY:n rahoitusosuus vielä maksettava / perittävä	

B. **Loppumaksupyyntö/Maksuilmoitus**

Allekirjoittanut [vastuuhenkilön nimi suuraakkosin],

joka edustaa [rahaston nimi] vastaavaa viranomaista,

— pyytää maksamaan seuraavan summan:

euroa ([1])	+

[määrä kahden desimaalin tarkkuudella]

TAI

— ilmoittaa seuraavan summan palauttamisesta:

euroa ([2])	-

[määrä kahden desimaalin tarkkuudella]

Tämä summa on tätä vuosiohjelmaa varten saadun (saatujen) ennakkomaksu(je)n yhteissumman ja tosiasiallisten ilmoitettujen menojen välinen erotus.

Maksupyyntö voidaan esittää, sillä

a) vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus on toimitettu komissiolle tai esitetään ohessa;

b) todennettu menoilmoitus on toimitettu tai esitetään ohessa;

c) tarkastusviranomaisen laatima vuosittainen tarkastuskertomus, lausunto hallinnointi- ja valvontajärjestelmän toiminnasta ja lausuma maksupyynnön pätevyydestä on toimitettu tai ne esitetään ohessa;

d) ennakkomaksuista kertyneet korot on kirjattu vuosiohjelmaan, ne katsotaan kansalliseksi rahoitusosuudeksi ja ne on otettu huomioon menoilmoituksessa;

e) vuosiohjelma on pantu täytäntöön moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti ja on kohtuullinen varmuus siitä, että taustalla olevat taloustoimet ovat laillisia ja sääntöjenmukaisia;

f) komissio ei ole antanut perustamissopimuksen 226 artiklassa tarkoitettua rikkomista koskevaa lausuntoa perusteluineen niiden toimien osalta, joihin liittyviä menoja pyyntö koskee.

Komissiota pyydetään suorittamaan maksu:

Maksujen vastaanottamisesta vastaava viranomainen	
Pankki	
Tilinumero	
Tilin haltija (jos ei sama kuin maksujen vastaanottamisesta vastaava viranomainen)	

Päiväys

Toimivaltaisen viranomaisen nimi suuraakkosin, leima, asema ja allekirjoitus

([1]) Kokonaismäärä, joka pyydetään ennakkomaksu(je)n lisäksi.
([2]) Maksettava kokonaismäärä ennakkomaksu(je)n tilityksen jälkeen.

LIITE VI

TARKASTUSSTRATEGIAA KOSKEVA MALLI

JÄSENVALTIO:
RAHASTO(T):
VASTUUVIRANOMAINEN:

1. TARKASTUSYMPÄRISTÖ

1.1 Strategian soveltamisala (kyseiset rahastot)

1.2 Ajanjakso, jota strategia koskee

1.3 Sovelletut tarkastusstandardit

2. RISKINARVIOINTI

2.1 Riskien tunnistaminen ja arviointi

2.2 Riskeihin vastaaminen ja jäljelle jäävä riski

3. TAVOITTEET JA PAINOPISTEET

3.1 Tarkastusten tavoitteet

3.2 Tarkastusten painopisteet

4. TILINTARKASTUKSEN SUORITTAMINEN

4.1 Järjestelmätarkastukset

4.1.1 Tarkastustyöstä vastaava(t) elin (elimet)

4.1.2 Tarkastettavat viranomaiset

4.1.3 Järjestelmätarkastusten kattamat horisontaaliset aiheet

4.1.4 Alustava monivuotinen suunnitelma järjestelmätarkastusta varten (jos mahdollinen)

4.2 Hankkeiden tarkastukset

4.2.1 Tarkastustyöstä vastaava(t) elin (elimet)

4.2.2 Otantamenetelmän kuvaus

5. TARKASTUSSUUNNITELMAT KALENTERIVUOSILLE 2007 JA 2008

5.1 Vuosi 2007 ([1])

Vuosi 2007								
Järjestelmätarkastukset								
Rahastot	Asianomaiset viranomaiset	Asianomaiset menettelyt	Tarkastuksen sisältö				Henkilötyö-päivää	Suunnittelu
Hankkeiden tarkastukset								
Rahastot	Ohjelmavuosi	Painopiste	Hanke	Lopullinen tuensaaja	Hankkeen tukikelpoiset kustannukset yhteensä	Tarkastettavat kustannukset	Henkilötyö-päivää	Suunnittelu

5.2 Vuosi 2008

Tiedot lisätään vuodelle 2007 tarkoitetun mallitaulukon mukaisesti.

Tarkastusstrategian liite (liitteet) ([2])**: Vuotuiset suunnitelmat**

JÄSENVALTIO:

RAHASTO:

VASTUUVIRANOMAINEN:

KALENTERIVUOSI:

1. MUUTOKSET TARKASTUSSTRATEGIAAN (tarvittaessa)

2. EDELLISEN VUODEN TARKASTUSTEN TÄRKEIMMÄT TULOKSET

3. TARKASTUSSUUNNITELMA VUODELLE 20XX

Tiedot lisätään vuodelle 2007 tarkoitetun mallitaulukon mukaisesti.

([1]) Soveltuvin osin.

([2]) Toimitettava tarkastusstrategian jälkeen, 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti. a

LIITE VII

TARKASTUSVIRANOMAISEN KERTOMUKSEN MALLI

JÄSENVALTIO:

RAHASTO:

VASTUUVIRANOMAINEN:

VUOSIOHJELMA, JOTA KERTOMUS KOSKEE:

A. **Vuosittainen tarkastuskertomus**

1. YLEISET TIEDOT

1.1 Kertomuksen valmisteluun osallistuneet elimet

1.2 Asianomaiseen vuosiohjelmaan liittyvien tarkastussuunnitelmien täytäntöönpanoa koskevat tärkeimmät muutokset ja niiden perustelut

1.3 Yhteenveto tarkastusten tuloksista taulukkona

Tarkastuskertomus					
Jäsenvaltio: […] Vuosiohjelma: […] Tilanne: [päivä/kuukausi/vuosi]					
EDELLISEN KERTOMUKSEN JÄLKEEN SUORITETUT JÄRJESTELMÄTARKASTUKSET					
Rahasto(t)	Asianomaiset viranomaiset	Asianomaiset menettelyt	Tarkastuksen sisältö	Käytetyt henkilötyöpäivät	Loppukertomuksen päivämäärä

VUOSIOHJELMAAN 20XX LIITTYVIEN HANKKEIDEN TARKASTUKSET						
Rahasto(t)	Hanke	Lopullinen tuensaaja	Tukikelpoiset kustannukset yhteensä (a)	Tarkastetut tukikelpoiset kustannukset (b)	Rahoitusoikaisu (c)	Virheiden määrä (d = c/b)
		Yhteensä	**0**	**0**	**0**	%
		Vuosiohjelma yhteensä	(e)	(f)	Kattavuusaste: (=f/e)	

2. JÄRJESTELMÄTARKASTUKSET

2.1 Elimet, jotka suorittivat tarkastukset

2.2 Lyhyt luettelo tehdyistä tarkastuksista

2.3 Hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tarkastuksissa tehdyt tärkeimmät havainnot, suositukset ja päätelmät

2.4 Tarkastuksessa tehtyjen havaintojen taloudellinen vaikutus

2.5 Muut toimet (tarvittaessa)

2.6 Havaitut ongelmat, joiden katsottiin olevan järjestelmää koskevia, ja toteutetut toimenpiteet, mahdollisten rahoitusoikaisujen rahallinen määrä mukaan luettuna

2.7 Tiedot tarkastuksen suositusten seurannasta

3. HANKKEIDEN TARKASTUKSET

3.1 Elimet, jotka suorittivat tarkastukset

3.2 Lyhyt luettelo tehdyistä tarkastuksista ja tarkastettujen menojen prosenttiosuus suhteessa komissiolle ilmoitettujen tukikelpoisten menojen kokonaismäärään

3.3 Tarkastuksissa tehdyt tärkeimmät havainnot, suositukset ja päätelmät täytäntöön pantujen hankkeiden osalta

3.4 Tarkastusten tuloksista tehdyt päätelmät hallinnointi- ja valvontajärjestelmien tehokkuuden osalta

3.5 Tarkastuksessa tehtyjen havaintojen taloudellinen vaikutus

3.6 Muut toimet (tarvittaessa)

3.7 Tiedot tarkastuksen suositusten seurannasta

3.8 Havaitut ongelmat, joiden katsottiin olevan järjestelmää koskevia, ja toteutetut toimenpiteet, mahdollisten rahoitusoikaisujen rahallinen määrä mukaan luettuna

4. AIKAISEMPIIN KERTOMUKSIIN SISÄLTYVÄN TARKASTUSTOIMINNAN SEURANTA (tarvittaessa)

4.1 Tiedot aikaisempien järjestelmätarkastusten suositusten seurannasta

4.2 Tiedot aikaisempien vuosiohjelmien järjestelmää koskevien toimien tarkastusten tuloksista

[vastuuhenkilön allekirjoitus]

B. **Lausunto hallinnointi- ja valvontajärjestelmien toiminnasta**

Euroopan komissiolle

1. JOHDANTO

Allekirjoittanut, joka edustaa [jäsenvaltion nimeämän tarkastusviranomaisen nimi], on tarkastellut [rahaston nimi] hallinnointi- ja valvontajärjestelmien toimintaa vuosiohjelmassa [20XX] täytäntöön pantujen toimien osalta antaakseen lausunnon siitä, toimivatko järjestelmät tehokkaasti siten, että voidaan saada kohtuullinen varmuus komissiolle esitettyjen menoilmoitusten oikeellisuudesta ja näin kohtuullinen varmuus niiden taustalla olevien taloustoimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

2. TUTKIMUKSEN LAAJUUS

Tutkimus tehtiin tätä rahastoa koskevan tarkastusstrategian mukaisesti ajanjaksona [pv/kk/vuosi]–[pv/kk/vuosi] ja siitä annettiin selvitys vuotuisen tarkastuskertomuksen A osassa.

Joko

Mitkään rajoitukset eivät vaikuttaneet tarkasteluun.

Tai

Tarkastelua ovat rajoittaneet seuraavat seikat:

a) […]

b) […]

c) jne.

(Ilmoitetaan kaikki tarkasteluun mahdollisesti vaikuttaneet rajoitukset, kuten järjestelmään liittyvät ongelmat, hallinnointi- ja valvontajärjestelmän puutteet, tositeasiakirjojen puuttuminen, oikeudellisten menettelyjen kohteena olevat tapaukset jne., ja arvioidaan niiden menojen määrä ja yhteisön rahoitusosuus, joihin nämä rajoitukset ovat vaikuttaneet. Jos tarkastusviranomainen ei katso rajoitusten vaikuttaneen ilmoitettuihin menoihin, on tämä mainittava.)

3. LAUSUNTO

Joko (Varaukseton lausunto)

Edellä esitetyn tarkastelun perusteella käsityksenäni on, että [rahaston nimi] hallinnointi- ja valvontajärjestelmät vastasivat edellä mainitun vuosiohjelman osalta perussäädöksessä N:o 575/2007/EY ja komission päätöksessä 2008/458/EY säädettyjä vaatimuksia ja toimivat tehokkaasti siten, että saatiin kohtuullinen varmuus komissiolle esitettyjen menoilmoitusten oikeellisuudesta ja näin kohtuullinen varmuus niiden taustalla olevien taloustoimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

Tai (Varauksellinen lausunto)

Edellä esitetyn tarkastelun perusteella käsityksenäni on, että [rahaston nimi] hallinnointi- ja valvontajärjestelmät vastasivat edellä mainitun vuosiohjelman osalta perussäädöksessä N:o 575/2007/EY ja komission päätöksessä 2008/458/EY säädettyjä vaatimuksia ja toimivat tehokkaasti siten, että saatiin kohtuullinen varmuus komissiolle esitettyjen menoilmoitusten oikeellisuudesta ja näin kohtuullinen varmuus niiden taustalla olevien taloustoimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta, seuraavia seikkoja lukuun ottamatta:

a) […]

b) […]

c) jne.

Olen tätä mieltä siksi, että tämä (nämä) järjestelmän osa (osat) ei täyttänyt (eivät täyttäneet) vaatimuksia ja/tai ei toiminut (eivät toimineet) siten, että voitaisiin saada kohtuullinen varmuus komissiolle esitettyjen menoilmoitusten oikeellisuudesta, seuraavilta osin:

a) […]

b) […]

c) jne.

Arvioni mukaan päätelmäni (päätelmieni) vaikutukset ovat […] prosenttia ilmoitetuista kokonaismenoista. Yhteisön rahoitusosuus, johon tämä vaikuttaa, on siis […].

Tai (Kielteinen lausunto)

Edellä esitetyn tarkastelun perusteella käsityksenäni on, että [rahaston nimi] hallinnointi- ja valvontajärjestelmä ei vastannut edellä mainitun vuosiohjelman osalta perussäädöksessä N:o 575/2007/EY ja komission päätöksessä 2008/458/EY säädettyjä vaatimuksia eikä toiminut tehokkaasti siten, että olisi saatu kohtuullinen varmuus komissiolle esitettyjen menoilmoitusten oikeellisuudesta ja näin kohtuullinen varmuus niiden taustalla olevien taloustoimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

Tämä kielteinen lausunto perustuu seuraavaan:

a) […]

b) […]

c) jne.

Päiväys

Allekirjoitus

[vastuuhenkilön allekirjoitus]

C. **Maksupyynnön vahvistaminen**

Euroopan komissiolle

1. JOHDANTO

Allekirjoittanut, joka edustaa (jäsenvaltion nimeämän tarkastusviranomaisen nimi), on tarkastellut [rahaston nimi] vuosiohjelman [20xx] osalta tehdyn tarkastustyön tuloksia [ja tehnyt tarpeelliseksi katsomansa lisätarkastukset kertomuksessa esitetyllä tavalla].

Allekirjoittanut on suunnitellut ja suorittanut tarkastelun arvioidakseen, onko vuosiohjelmaa [20xx] koskeva yhteisön rahoitusosuuden loppumaksua koskeva maksupyyntö pätevä ja ovatko tätä vuosiohjelmaa koskevien menoilmoitusten perusteena olevat taloustoimet laillisia ja sääntöjenmukaisia.

2. TUTKIMUKSEN LAAJUUS

Joko

Mitkään rajoitukset eivät vaikuttaneet tarkasteluun.

Tai

Tarkastelua ovat rajoittaneet seuraavat seikat:

a) […]

b) […]

c) jne.

3. LAUSUNTO

Joko (Varaukseton lausunto)

Edellä tarkoitetun tutkimuksen perusteella käsityksenäni on, että menoilmoituksissa on kaikissa olennaisissa suhteissa esitetty asianmukaisesti vuosiohjelman mukaisesti maksetut menot ja että tätä vuosiohjelmaa koskeva yhteisön rahoitusosuuden loppumaksua koskeva maksupyyntö on pätevä.

Tai (Varauksellinen lausunto)

Edellä tarkoitetun tutkimuksen perusteella käsityksenäni on, että menoilmoituksissa on kaikissa olennaisissa suhteissa esitetty asianmukaisesti vuosiohjelman mukaisesti maksetut menot ja että tätä vuosiohjelmaa koskeva yhteisön rahoitusosuuden loppumaksua koskeva maksupyyntö on pätevä, seuraavia seikkoja lukuun ottamatta:

a) […]

b) […]

c) jne.

Arvioni mukaan päätelmäni (päätelmieni) vaikutukset ovat … ilmoitetuista kokonaismenoista. Yhteisön rahoitusosuus, johon tämä vaikuttaa, on siis ….

Tai (Kielteinen lausunto)

Edellä tarkoitetun tutkimuksen perusteella käsityksenäni on, että menoilmoituksissa ei ole kaikissa olennaisissa suhteissa esitetty asianmukaisesti vuosiohjelman mukaisesti maksettuja menoja ja näin ollen tätä vuosiohjelmaa koskeva yhteisön rahoitusosuuden loppumaksua koskeva maksupyyntö ei ole pätevä.

Päiväys

Allekirjoitus

[vastuuhenkilön allekirjoitus]

LIITE VIII

MENOILMOITUKSEN MALLI TOISTA ENNAKKOMAKSUA VARTEN

JÄSENVALTIO:
RAHASTO:
TODENTAMISVIRANOMAINEN:
VUOSIOHJELMA, JOTA TODENTAMINEN KOSKEE:

Allekirjoittanut [vastuuhenkilön nimi],

joka edustaa [rahaston nimi] varten nimettyä todentamisviranomaista,

todistaa, että vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevaan väliselvitykseen sisältyvien menojen kokonaismäärä on

euroa [1]	

[määrä kahden desimaalin tarkkuudella]

Allekirjoittanut todistaa myös, että toimet edistyvät vuosiohjelman hyväksymisestä tehdyssä komission päätöksessä asetettujen tavoitteiden sekä perussäädöksen ja sen soveltamissääntöjen mukaisesti ja erityisesti että

1) menoilmoitus on todenmukainen ja laadittu luotettavan kirjanpitojärjestelmän ja todennettavissa olevien tositteiden perusteella;

2) ilmoitetut menot ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia ja aiheutuneet vuosiohjelmaan sovellettavien perusteiden ja sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen, erityisesti julkisia hankintoja koskevien sääntöjen, mukaisesti rahoitettaviksi valituista toimista;

3) allekirjoittanut on saanut vastuuviranomaiselta todentamista varten tarvitsemansa tiedot menoilmoituksiin sisältyviä menoja koskevista menettelyistä ja tarkastuksista;

4) menoilmoituksessa ja pyynnössä maksaa toinen ennakkomaksu otetaan soveltuvin osin huomioon kaikki vuosiohjelman aikana takaisinperityt määrät ja mahdollisesti saadut korkotulot.

Tämä menoilmoitus perustuu tileihin, joiden väliaikainen tilinpäätös on tehty [pv/kk/20vv].

Perussäädöksen 43 artiklan mukaisesti tositteet ovat saatavilla vähintään viiden vuoden ajan sen jälkeen, kun komissio on päättänyt vuosiohjelman.

Päiväys

Todentamisviranomaisen nimi suuraakkosin,
leima, asema ja allekirjoitus

[1] Lopullisten tuensaajien maksamien tai tekniseen apuun käytettyjen tukikelpoisten menojen kokonaismäärä.

LIITE IX

MENOILMOITUKSEN MALLI LOPPUMAKSUPYYNTÖÄ VARTEN

JÄSENVALTIO:
RAHASTO:
TODENTAMISVIRANOMAINEN:
VUOSIOHJELMA, JOTA TODENTAMINEN KOSKEE:

Allekirjoittanut [vastuuhenkilön nimi],

joka edustaa [rahaston nimi] varten nimettyä todentamisviranomaista,

todistaa, että vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevaan loppukertomukseen sisältyvien menojen kokonaismäärä on

euroa [1]	

[määrä kahden desimaalin tarkkuudella]

Allekirjoittanut todistaa myös, että toimet edistyvät vuosiohjelman hyväksymisestä tehdyssä komission päätöksessä asetettujen tavoitteiden sekä perussäädöksen mukaisesti ja erityisesti että

1) menoilmoitus on todenmukainen ja laadittu luotettavan kirjanpitojärjestelmän ja todennettavissa olevien tositteiden perusteella;

2) ilmoitetut menot ovat sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisia ja aiheutuneet vuosiohjelmaan sovellettavien perusteiden ja sovellettavien yhteisön ja kansallisten sääntöjen, erityisesti julkisia hankintoja koskevien sääntöjen, mukaisesti rahoitettaviksi valituista toimista;

3) allekirjoittaneella on kohtuullinen varmuus taustalla olevien taloustoimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta;

4) allekirjoittanut on saanut vastuuviranomaiselta todentamista varten tarvitsemansa tiedot menoilmoituksiin sisältyviä menoja koskevista menettelyistä ja tarkastuksista;

5) tarkastusviranomaisen tekemien tai sen vastuulla tehtyjen tarkastusten tulokset on otettu asianmukaisesti huomioon;

6) menoilmoituksessa ja pyynnössä maksaa loppuerä otetaan soveltuvin osin huomioon kaikki vuosiohjelman aikana takaisinperityt määrät ja mahdollisesti saadut korkotulot.

Tämä menoilmoitus perustuu tileihin, joiden tilinpäätös on tehty [pv/kk/20vv].

Perussäädöksen 43 artiklan mukaisesti tositteet ovat saatavilla vähintään viiden vuoden ajan sen jälkeen, kun komissio on päättänyt vuosiohjelman.

Päiväys

Todentamisviranomaisen nimi suuraakkosin,
leima, asema ja allekirjoitus

[1] Lopullisten tuensaajien maksamien tai tekniseen apuun käytettyjen tukikelpoisten menojen kokonaismäärä.

LIITE X

EU:N TUNNUKSEN KÄYTTÖOHJEET JA STANDARDIVÄRIN MÄÄRITELMÄ

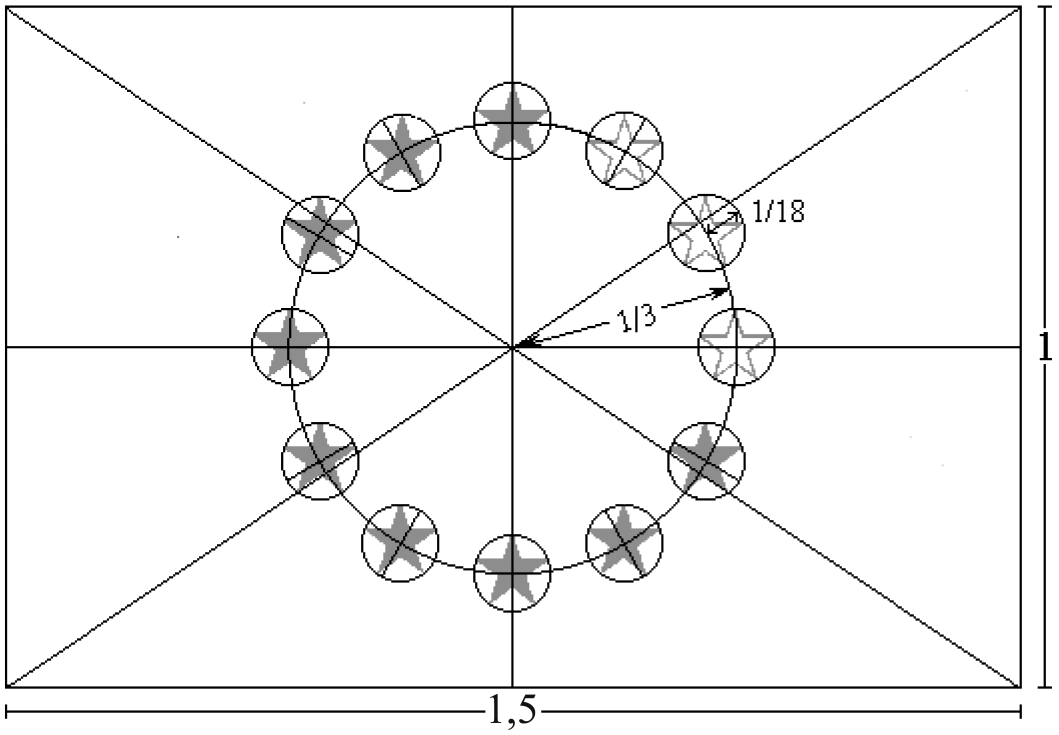
Symbolikuvaus

Taivaansinisellä pohjalla kaksitoista kultaista tähteä muodostavat ympyrän, joka edustaa Euroopan kansojen unionia. Tähtien lukumääräksi on vahvistettu kaksitoista, joka on täydellisyyden ja yhtenäisyyden vertauskuva.

Heraldinen kuvaus

Taivaansinisellä pohjalla oleva ympyrä, joka muodostuu kahdestatoista kultaisesta viisisakaraisesta tähdestä, joiden kärjet eivät kosketa toisiaan.

Geometrinen kuvaus

Tunnus muodostuu sinisestä suorakulmiosta, jonka vaakasivu on puolitoista kertaa pystysivu. Kaksitoista kultaista tähteä asettuvat tasaisesti näkymättömän ympyrän kehälle. Ympyrän keskipiste sijaitsee suorakulmion lävistäjien leikkauspisteessä. Ympyrän säde on kolmasosa pystysivun korkeudesta. Kukin viisisakaraisista tähdistä on näkymättömän ympyrän sisällä, jonka säde on 1/18 pystysivun korkeudesta. Kaikki tähdet sijaitsevat kohtisuoraan, toisin sanoen yksi sakara ylöspäin ja kaksi sakaraa tangosta kohtisuoraan sijaitsevalla näkymättömällä viivalla. Tähdet sijaitsevat kuten kellotaulun tunnit. Niiden lukumäärä on muuttumaton.

Määräykset väreistä

Tunnuksen värit ovat seuraavat: Suorakulmion pohja on PANTONE REFLEX BLUE ja tähdet PANTONE YELLOW.

Neliväripainatus

Neliväripainatusta käytettäessä kaksi vakioväriä on saatava neliväripainatuksen neljän värin pohjalta.

PANTONE YELLOW saadaan 100-prosenttisesta ”Process Yellow’sta”.

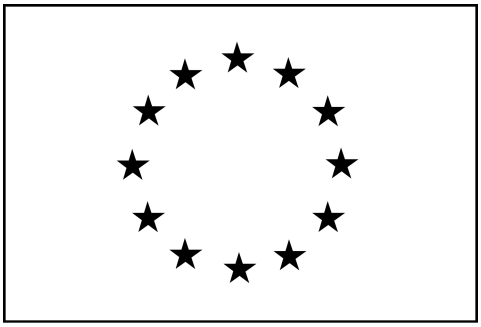
PANTONE REFLEX BLUE saadaan sekoittamalla 100-prosenttista ”Process Cyania” 80-prosenttiseen ”Process Magentaan”.

Internet

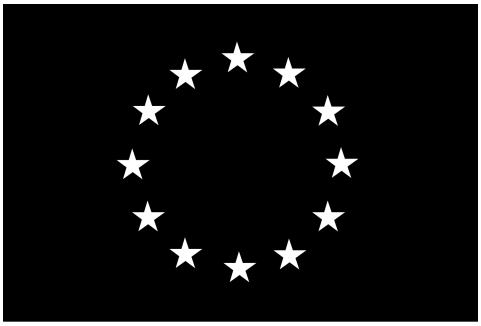
PANTONE REFLEX BLUE vastaa web-paletin väriä RGB:0/0/153 (heksadesimaali: 000099) ja PANTONE YELLOW vastaa web-paletin väriä RGB:255/204/0 (heksadesimaali: FFCC00).

Yksivärimenetelmä

Jos käytetään vain mustaa, suorakulmion ääriviivat ja tähdet painetaan mustalla valkoiselle pohjalle.

Jos käytetään vain sinistä (Reflex Blue), tausta painetaan 100-prosenttisella sinisellä ja tähdet negatiivivalkoisina.

Tulostaminen värillisellä pohjalla

Jos on pakko käyttää värillistä pohjaa, merkki rajataan valkoisella, jonka leveys on 1/25 suorakulmion korkeudesta.

LIITE XI

MENOJEN TUKIKELPOISUUTTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

EUROOPAN PALUURAHASTO

I Yleiset periaatteet

I.1 *Perusperiaatteet*

1. Perussäädöksen mukaisesti tukikelpoisten menojen on täytettävä seuraavat ehdot:

   a) niiden on kuuluttava rahaston soveltamisalaan ja sen tavoitteiden piiriin perussäädöksen 1, 2 ja 3 artiklassa kuvatulla tavalla;

   b) niiden on liityttävä perussäädöksen 4 ja 5 artiklassa lueteltuihin tukikelpoisiin toimiin ja toimenpiteisiin;

   c) niiden on oltava tarpeellisia niiden toimien toteuttamiseksi, jotka sisältyvät komission hyväksymään monivuotiseen ohjelmaan ja vuosiohjelmiin liittyvään hankkeeseen;

   d) niiden on oltava kohtuullisia ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisia erityisesti taloudellisuuden ja kustannustehokkuuden osalta;

   e) niiden on täytynyt aiheutua lopulliselle tuensaajalle ja/tai hankekumppaneille, jotka ovat sijoittautuneet johonkin jäsenvaltioon ja rekisteröityneet siellä, lukuun ottamatta kansainvälisiä hallitustenvälisiä järjestöjä, jotka pyrkivät samoihin, perussäädöksessä vahvistettuihin tavoitteisiin. Tämän päätöksen 39 artiklan 2 kohta huomioon ottaen lopulliseen tuensaajaan sovellettavia sääntöjä on sovellettava soveltuvin osin myös hankekumppaneihin;

   f) niiden on liityttävä perussäädöksen 7 artiklassa määriteltyihin kohderyhmiin;

   g) niiden on täytynyt aiheutua tukisopimuksen erityismääräysten mukaisesti.

2. Perussäädöksen 15 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen monivuotisten toimien osalta ainoastaan vuosiohjelmasta yhteisrahoitusta saava osa toimista katsotaan hankkeeksi, johon näitä tukikelpoisuussääntöjä sovelletaan.

3. Rahastosta tuettuja hankkeita ei saa rahoittaa muista yhteisön talousarviosta rahoitettavista lähteistä. Rahastosta tuetuille hankkeille on hankittava yhteisrahoitusta julkisista tai yksityisistä lähteistä.

I.2 *Hankkeen budjetti*

Hankkeen budjetti on esitettävä seuraavasti:

Menot	Tulot
+ välittömät kustannukset + välilliset kustannukset (*tukisopimuksessa määritelty kiinteä prosenttiosuus välittömistä kustannuksista*) + käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettavat kustannukset (tarvittaessa)	+ EY:n rahoitusosuus (*määritelty pienimmäksi niistä kolmesta summasta, jotka mainitaan tämän päätöksen 12 artiklassa*) + lopullisen tuensaajan ja hankekumppaneiden rahoitusosuus ([1]) + kolmansien osapuolten rahoitusosuus + hankkeen tuotto
= tukikelpoiset kokonaiskustannukset	**= kokonaistulot**

([1]) Sisältää käyttötarkoitukseensa sidotut tulot kohdassa IV kuvatulla tavalla.

Budjetin on oltava tasapainossa: tukikelpoisten kokonaiskustannusten on vastattava kokonaistuloja.

I.3 *Tulot ja voitontavoittelun kiellon periaate*

1. Rahastosta tuettujen hankkeiden on oltava voittoa tavoittelemattomia. Jos hankkeen päättyessä tulot, tuotto mukaan luettuna, ovat menoja suuremmat, hankkeelle rahastosta myönnettävää rahoitusosuutta vähennetään vastaavasti. Hankkeen kaikkien tulolähteiden osuudet on kirjattava lopullisen tuensaajan tilikirjanpitoon tai veroasiakirjoihin, ja ne on voitava eritellä ja tarkastaa.

2. Hankkeen tuloiksi katsotaan kaikki rahoitusosuudet, jotka on myönnetty sille rahastosta taikka julkisista tai yksityisistä lähteistä, mukaan luettuna lopullisen tuensaajan oma rahoitusosuus, sekä hankkeen mahdollinen tuotto. ”Tuotolla” tarkoitetaan tämän säännön osalta hankkeelle I.4 kohdassa kuvattuna tukikelpoisuusaikana muodostuneita tuloja myynnistä, vuokrauksesta, palveluista, maksuista tai muista vastaavista lähteistä.

3. Tämän päätöksen 12 artiklan c alakohdassa tarkoitettu yhteisön rahoitusosuus, joka muodostuu voitontavoittelun kiellon periaatteen soveltamisen tuloksena, lasketaan vähentämällä ”tukikelpoisista kokonaiskustannuksista” sekä ”kolmansien osapuolten rahoitusosuus” että ”hankkeen tuotto”.

I.4 *Tukikelpoisuusaika*

1. Hankkeeseen liittyvien kustannusten on täytynyt aiheutua ja niitä vastaavat maksut (poistoja lukuun ottamatta) on täytynyt suorittaa 1 päivän tammikuuta jälkeen sinä vuonna, joka on mainittu rahoituspäätöksessä, jolla hyväksytään jäsenvaltioiden vuosiohjelmat. Tukikelpoisuusaika päättyy 31 päivänä joulukuuta vuonna N ([1]) + 1, mikä tarkoittaa, että hankkeeseen liittyvien kustannusten on täytynyt aiheutua ennen tätä päivämäärää.

2. Edellä mainittua tukikelpoisuusaikaa koskee poikkeus jäsenvaltioille annettavan teknisen avun osalta (katso V luvun 3 kohta).

I.5 *Menojen kirjaaminen*

1. Menojen on vastattava lopullisen tuensaajan suorittamia maksuja. Niiden on oltava (käteis)maksutapahtumia, lukuun ottamatta poistoja.

2. Pääsääntöisesti menot on todennettava virallisilla laskuilla. Jos tämä ei ole mahdollista, menojen tueksi on esitettävä vastaavalla tavalla todistusvoimaiset kirjanpitoasiakirjat tai tositteet.

3. Menot on voitava eritellä ja todentaa. Erityisesti on huolehdittava siitä, että ne on

   a) kirjattu lopullisen tuensaajan kirjanpitoon;

   b) määritetty lopullisen tuensaajan sijoittautumisvaltiossa sovellettavien kirjanpitosäännösten ja lopullisen tuensaajan tavanomaisten kustannuslaskentakäytäntöjen mukaisesti; sekä

   c) ilmoitettu sovellettavan vero- ja sosiaalilainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

4. Tarvittaessa lopullisten tuensaajien on säilytettävä oikeaksi todistetut jäljennökset kirjanpitoasiakirjoista, joilla todennetaan hankekumppaneille kyseisen hankkeen yhteydessä muodostuneet tulot ja menot.

5. Tällaisen asiakirja-aineiston säilytyksessä ja käsittelyssä on noudatettava kansallista tietosuojalainsäädäntöä.

I.6 *Alueellinen kattavuus*

1. Perussäädöksen 4 ja 5 artiklassa kuvattuihin toimiin ja toimenpiteisiin liittyvien menojen on täytynyt aiheutua

   a) I.1 kohdan e alakohdassa määritellyille lopullisille tuensaajille;

   b) jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden alueella.

2. Kolmansiin maihin rekisteröityneet ja sijoittautuneet hankekumppanit voivat osallistua hankkeisiin ilman kustannuksia, lukuun ottamatta kansainvälisiä hallitustenvälisiä järjestöjä. Tämän vuoksi näille kumppaneille aiheutuneet kustannukset eivät ole tukikelpoisia.

([1]) ”N” tarkoittaa vuotta, joka on mainittu rahoituspäätöksessä, jolla hyväksytään jäsenvaltioiden vuosiohjelmat.

II **Hankkeen tukikelpoiset menolajit**

II.1 *Tukikelpoiset välittömät kustannukset*

Hankkeen tukikelpoisia välittömiä kustannuksia ovat kustannukset, jotka täyttävät edellä olevassa I luvussa vahvistetut yleiset tukikelpoisuusedellytykset ja jotka voidaan yksilöidä hankkeen täytäntöönpanoon välittömästi liittyviksi erityiskustannuksiksi. Välittömät kustannukset on otettava huomioon hankkeen arvioidussa kokonaisbudjetissa.

Tukikelpoisia ovat seuraavat välittömät kustannukset:

II.1.1 Henkilöstökulut

II.1.1.1 Yleiset säännöt

1. Välittömät henkilöstökulut ovat tukikelpoisia ainoastaan sellaisten henkilöiden osalta, joilla on hankkeessa tärkeä ja välitön asema, kuten hankevastaavat ja muu henkilöstö, joka on mukana hankkeeseen liittyvässä varsinaisessa toiminnassa, esimerkiksi hankkeen toiminnan suunnittelussa, operatiivisten toimien täytäntöönpanossa (tai seurannassa) tai palvelujen tarjoamisessa hankkeen lopullisille edunsaajille.

   Lopullisen tuensaajan organisaatioon kuuluvan muun henkilöstön, joka toimii ainoastaan tukitehtävissä (kuten toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hankintamenettelyn tukihenkilö, henkilöstöhallinnon tukihenkilö, tietotekniikan tukihenkilö, hallintoavustaja tai vastaanottovirkailija) osalta kulut eivät ole tukikelpoisia välittöminä kuluina, vaan ne katsotaan välillisiksi kuluiksi (katso II.2 kohta).

2. Henkilöstökulut on esitettävä yksityiskohtaisesti budjetissa siten, että ilmoitetaan tehtävät, henkilöstön lukumäärä ja nimet.

   Jos henkilöiden nimet eivät vielä ole tiedossa tai niitä ei voida julkistaa, on ilmoitettava niiden henkilöiden ammatilliset ja tekniset valmiudet, joiden on määrä panna kyseiset hankkeeseen liittyvät toimet/tehtävät täytäntöön.

3. Hankkeen toteuttamiseen osallistuvasta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset eli palkkakustannukset, joihin on lisätty sosiaaliturvamaksut ja muut lakisääteiset kustannukset, ovat tukikelpoisia, jos ne eivät ylitä lopullisen tuensaajan tavanomaisen palkkauskäytännön mukaista keskitasoa. Lukuun voidaan tarvittaessa sisällyttää kaikki tavanomaiset työnantajamaksut, mutta siihen ei voida sisällyttää mahdollisia bonuksia, kannustimia tai voitonjako-ohjelmia. Verot ja maksut (erityisesti välittömät verot ja palkkojen sosiaaliturvamaksut), jotka aiheutuvat rahastosta yhteisrahoitetuista hankkeista, ovat kuitenkin tukikelpoisia menoja vain, jos lopullinen tuensaaja on ne todella maksanut.

II.1.1.2 Julkisten elinten henkilöstökuluja koskevat erityisehdot

Hankkeen täytäntöönpanosta vastaavien julkisten elinten henkilöstökulut katsotaan tukikelpoisiksi välittömiksi kustannuksiksi ainoastaan seuraavissa tilanteissa:

a) lopullinen tuensaaja on palkannut työntekijän ainoastaan hoitamaan hankkeen täytäntöönpanoa;

b) henkilö on lopullisen tuensaajan vakinainen työntekijä, joka

   — suorittaa nimenomaisesti hankkeen täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä ylityökorvausta vastaan, tai

   — on virallisesti siirretty hoitamaan nimenomaisesti hankkeen täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä, jotka eivät kuulu työntekijän normaaliin työnkuvaan, ja kyseisen työntekijän varsinaisia työtehtäviä hoitaa toinen organisaation työntekijä.

II.1.2 Matka- ja oleskelukulut

1. Matka- ja oleskelukulut ovat tukikelpoisia välittöminä kuluina ainoastaan

   a) lopullisen tuensaajan sen henkilöstön osalta, jonka kulut ovat kohdan II.1.1 mukaan tukikelpoisia;

   b) asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa lopullisen tuensaajan sen henkilöstön osalta, joka toimii kohdassa II.1.1 määritellyissä tukitehtävissä;

c) lopullisen tuensaajan henkilöstöön kuulumattomien muiden henkilöiden osalta, jotka osallistuvat hankkeen toimiin. Tässä tapauksessa on säilytettävä osallistujaluettelot todistusasiakirjoina.

2. Matkakulut korvataan toteutuneiden kustannusten perusteella. Korvauksen perustana on oltava halvin julkinen liikenneväline, ja lentomatkat on periaatteessa sallittava ainoastaan silloin, kun edestakaisen matkan pituus on yli 800 km, paitsi silloin kun matkakohteen sijainti edellyttää lentämistä. Tarkastuskortit (boarding pass) on säilytettävä. Korvaus oman auton käytöstä lasketaan yleensä joko julkisten liikennevälineiden käytöstä aiheutuvien kustannusten perusteella tai kyseisessä jäsenvaltiossa julkaistujen virallisten sääntöjen mukaisten taikka lopullisen tuensaajan käyttämien kilometrikorvaustaksojen perusteella.

3. Oleskelukulut ovat tukikelpoisia todellisten kustannusten tai päivärahojen perusteella. Jos organisaatiolla on oma päivärahojen korvaustaulukko, korvaukset eivät kuitenkaan saa ylittää jäsenvaltion lainsäädäntöön ja käytäntöön perustuvia ylärajoja. Oleskelukorvausten on yleensä katettava paikalliset matkat (taksimatkat mukaan luettuina), majoitus, ateriat, paikallispuhelut ja muut satunnaiset kulut.

II.1.3 Laitteet

II.1.3.1 Yleiset säännöt

1. Laitteiden hankintaan liittyvät kulut (jotka perustuvat ostetun omaisuuden poistoihin, leasingiin tai vuokraukseen) ovat tukikelpoisia ainoastaan, jos ne ovat olennaisen tärkeitä hankkeen täytäntöönpanoa varten. Laitteiden teknisten ominaisuuksien on täytettävä tekniset vaatimukset hankkeen toteuttamiseksi, ja niiden on vastattava asianmukaisia normeja ja standardeja.

2. Tavanomaisia toimistolaitteita (kuten tulostin, kannettava tietokone, faksi, kopiokone, puhelin ja kaapelit) koskevat kulut eivät ole tukikelpoisia välittöminä kustannuksina, vaan ne on katsottava välillisiksi kustannuksiksi (katso II.2 kohta).

3. Valinnan leasingin, vuokrauksen ja ostamisen välillä on aina perustuttava edullisimpaan vaihtoehtoon. Jos leasing tai vuokraus ei kuitenkaan ole mahdollista hankkeen lyhytkestoisuuden tai nopean arvonalenemisen vuoksi, ostaminen hyväksytään ja poistoihin liittyvät kulut, jotka on kuvattu jäljempänä, voivat olla tukikelpoisia kansallisten poistosääntöjen perusteella.

II.1.3.2 Vuokraus ja leasing

Vuokraus- ja leasingtoimiin liittyvät menot ovat kelpoisia yhteisrahoitukseen, jollei jäsenvaltiossa voimassa olevista säännöistä, kansallisesta lainsäädännöstä ja käytännöstä eikä hankkeeseen liittyvän vuokrauksen tai leasingin kestosta muuta johdu.

II.1.3.3 Ostaminen

1. Jos laitteet on ostettu ennen hankkeen aloittamista tai sen kestoaikana, tukikelpoista on ainoastaan se osuus laitteiden poistoista, joka vastaa laitteiden käyttöaikaa hankkeessa ja niiden tosiasiallista käyttöastetta hankkeessa.

2. Jos laitteet on ostettu ennen hankkeen aloittamista, mutta niitä käytetään hanketta varten, ne ovat tukikelpoisia poistojen perusteella. Nämä kulut eivät kuitenkaan ole tukikelpoisia, jos laitteet ostettiin alun perin yhteisön avustuksella.

3. Laitteiden hankintakustannusten on vastattava tavanomaisia markkinoilla vallitsevia kustannuksia, ja kyseisiä kohteita koskevat poistot tehdään lopulliseen tuensaajaan sovellettavien vero- ja kirjanpitosääntöjen mukaisesti.

4. Vähemmän kuin 1 000 euroa maksavien yksittäisten laitteiden hankintakustannukset ovat kokonaisuudessaan tukikelpoisia, jos laite on ostettu hankkeen ensimmäisten kolmen kuukauden aikana.

II.1.4 Kiinteä omaisuus

II.1.4.1 Yleiset säännöt

Kun kyse on kiinteistön ostamisesta, rakentamisesta, kunnostuksesta tai vuokrauksesta, sen on täytettävä hankkeen toteuttamisen edellyttämät tekniset vaatimukset ja vastattava asianmukaisia normeja ja standardeja.

II.1.4.2 Ostaminen, rakentaminen tai kunnostus

1. Jos kiinteistön hankinta on olennaisen tärkeää hankkeen täytäntöönpanoa varten ja liittyy selkeästi sen tavoitteisiin, kiinteistön eli jo rakennettujen rakennusten ostosta tai kiinteistön rakentamisesta aiheutuneet kulut ovat kelpoisia yhteisrahoitukseen jäljempänä esitettyjen ehtojen täyttyessä. Tämä ei kuitenkaan estä soveltamasta tiukempia kansallisia sääntöjä.

   a) Riippumattomalta pätevältä arvioijalta tai asianmukaisesti valtuutetulta viranomaiselta on hankittava todistus siitä, että hankintahinta ei ylitä markkina-arvoa. Todistuksessa on joko todettava kiinteistö kansallisten määräysten mukaiseksi tai yksilöitävä epäkohdat, jotka lopullinen tuensaaja aikoo korjata osana hanketta.

   b) Kiinteistöä ei ole ostettu yhteisön avustuksella hankkeen täytäntöönpanoa edeltävänä aikana.

   c) Kiinteistöä on käytettävä yksinomaan hankkeen kuvauksessa määriteltyyn tarkoitukseen vähintään viiden vuoden ajan hankkeen päättymispäivästä, ellei komissio nimenomaisesti anna lupaa muuhun käyttöön.

   d) Tukikelpoista on ainoastaan se osuus tämän omaisuuden poistoista, joka vastaa omaisuuden käyttöaikaa hankkeessa ja sen tosiasiallista käyttöastetta hankkeessa. Poistot lasketaan kansallisten kirjanpitosäännösten mukaisesti.

2. Kunnostukseen sovelletaan ainoastaan edellä olevan c ja d kohdan edellytyksiä.

II.1.4.3 Vuokraus

Kiinteistön vuokraukseen liittyvät menot ovat kelpoisia yhteisrahoitukseen, jos vuokraaminen liittyy suoraan kyseisen hankkeen tavoitteisiin jäljempänä esitettyjen ehtojen täyttyessä; tämä ei kuitenkaan estä soveltamasta tiukempia kansallisia sääntöjä:

a) Kiinteistöä ei ole hankittu yhteisön avustuksella.

b) Kiinteistöä on käytettävä ainoastaan hankkeen täytäntöönpanoa varten. Jollei näin tehdä, tukikelpoista on ainoastaan se osuus kuluista, joka vastaa käyttöä hanketta varten.

II.1.4.4 Lopullisen tuensaajan toimistotilat

Lopullisen tuensaajan tavanomaiseen toimintaan tarvittavien toimistotilojen ostamisesta, rakentamisesta, kunnostamisesta ja vuokraamisesta aiheutuneet kulut eivät ole tukikelpoisia. Nämä kulut katsotaan välillisiksi kuluiksi (katso kohta II.2).

II.1.5 Kulutushyödykkeet, tarvikkeet ja yleiset palvelut

1. Kulutushyödykkeistä, tarvikkeista ja yleisistä palveluista aiheutuvat kulut ovat tukikelpoisia, jos ne ovat yksilöitävissä ja välittömästi tarpeen hankkeen täytäntöönpanoa varten.

2. Toimistotarvikkeista sekä kaikenlaisista pienistä hallinnossa tarvittavista kulutushyödykkeistä, muista tarvikkeista, sairaalakuluista ja yleisistä palveluista (kuten puhelin, internet, postimaksut, toimistosiivous, yleishyödylliset palvelut, vakuutus, henkilöstön koulutus ja rekrytointi) aiheutuvat kulut eivät kuitenkaan ole tukikelpoisia välittömiä kustannuksia, vaan ne sisältyvät II.2 kohdassa tarkoitettuihin välillisiin kustannuksiin.

II.1.6 Alihankinta

1. Pääsääntöisesti lopullisilla tuensaajilla on oltava valmiudet toteuttaa hankkeeseen liittyvät toimet itse. Tämän vuoksi alihankintaa on rajoitettava ja se saa olla enintään 40 prosenttia hankkeen tukikelpoisten välittömien kustannusten määrästä, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jotka vastuuviranomainen on etukäteen hyväksynyt.

2. Seuraaviin alihankintasopimuksiin liittyvät menot eivät ole kelpoisia yhteisrahoitettaviksi rahastosta:

   a) hankkeen yleiseen johtamiseen liittyvien tehtävien suorittaminen alihankintana;

   b) alihankinta, joka lisää hankkeen kustannuksia tuomatta sille vastaavaa lisäarvoa;

c) välittäjien tai konsulttien kanssa tehdyt alihankintasopimukset, joissa korvaus määritellään prosenttiosuutena hankkeen kokonaiskustannuksista, jollei lopullinen tuensaaja pysty perustelemaan maksua suoritetun työn tai palvelun tosiasiallisella arvolla.

3. Alihankkijoiden on sitouduttava toimittamaan kaikille tilintarkastajille ja tarkastajille kaikki tarvittavat tiedot alihankintatoiminnasta kaikkien alihankintasopimusten osalta.

II.1.7 EU:n yhteisrahoituksen edellytyksistä suoraan aiheutuvat kustannukset

EU:n yhteisrahoitukseen liittyvien vaatimusten täyttämisestä kuten tiedottamisesta, avoimuudesta, hankkeen arvioinnista, ulkoisesta tarkastuksesta, pankkivakuuksista ja käännöskuluista aiheutuneet kustannukset ovat tukikelpoisia välittöminä kustannuksina.

II.1.8 Asiantuntijoiden palkkiot

Oikeudellisten neuvonantajien, notaarien sekä teknisten ja talousasiantuntijoiden palkkiot ovat tukikelpoisia.

II.1.9 Kohderyhmiin liittyvät erityiskulut

1. Kohderyhmiin liittyvinä erityiskuluina voidaan korvata joko kokonaan tai osittain perussäädöksen 5 artiklassa lueteltujen toimenpiteiden mukaisesti:

a) tuensaajalle aiheutuneet kohderyhmiin liittyvät kulut;

b) palaajille aiheutuneet kustannukset, jotka lopullinen tuensaaja korvaa; tai

c) kiinteät määrät, joita ei tarvitse maksaa takaisin (esimerkiksi perussäädöksen 5 artiklan 8 ja 9 kohdassa tarkoitettu rajoitettu tuki taloudellisen toiminnan käynnistämiseen sekä palaajille maksettavat rahakannustimet).

2. Nämä kulut ovat tukikelpoisia, jos ne täyttävät seuraavat edellytykset:

a) Lopullisen tuensaajan on säilytettävä tarvittavat tiedot ja tositteet siitä, että tätä tukea saavat henkilöt kuuluvat perussäädöksen 5 artiklassa määriteltyyn kohderyhmään ja ovat siinä tarkoitetussa tilanteessa, niin että he ovat oikeutettuja kyseiseen tukeen.

b) Lopullisen tuensaajan on säilytettävä tätä tukea saavia palaajia koskevat tiedot niin, että on mahdollista yksilöidä heidät ja se, milloin he ovat palanneet kotimaahansa, sekä osoittaa, että he ovat saaneet tätä tukea.

c) Lopullisen tuensaajan on säilytettävä annettua tukea koskevat tositteet (kuten laskut ja kuitit) ja kiinteiden määrien osalta todisteet siitä, että kyseiset henkilöt ovat saaneet tätä tukea.

Tällaisen asiakirja-aineiston säilytyksessä ja käsittelyssä on noudatettava kansallista tietosuojalainsäädäntöä.

3. Kolmanteen maahan paluun jälkeen toteutetut tukitoimet, kuten perussäädöksen 5 artiklan 5, 8 ja 9 kohdassa tarkoitetut koulutus- ja työllistymistuki, uudelleenkotoutumisprosessin kannalta tarpeelliset lyhyen aikavälin toimenpiteet sekä paluun jälkeiset tukitoimet, saavat kestää enintään kuusi kuukautta sen jälkeen kun kolmannen maan kansalainen on palannut kotimaahansa.

II.2 *Tukikelpoiset välilliset kustannukset*

1. Välilliset kustannukset liittyvät menolajeihin, jotka eivät ole yksilöitävissä suoraan hankkeeseen liittyviksi erityiskustannuksiksi. Kiinteä prosenttiosuus *tukikelpoisten välittömien kustannusten* kokonaismäärästä voi olla tukikelpoinen välillisinä kustannuksina edellyttäen, että

a) välilliset kustannukset pidetään mahdollisimman pieninä ja jäsenvaltio vahvistaa välillisten kustannusten täsmällisen prosenttiosuuden tarpeiden mukaisesti;

b) välilliset kustannukset ennakoidaan hankkeen budjetissa;

c) välillisiin kustannuksiin ei sisälly kustannuksia, jotka on sidottu johonkin hankebudjetin toiseen kohtaan;

d) välillisiä kustannuksia ei rahoiteta muista lähteistä. EU:n talousarviosta ja/tai jäsenvaltioilta toiminta-avustusta saavat organisaatiot eivät voi sisällyttää välillisiä kustannuksia talousarvioonsa;

e) välillisten kustannusten kiinteä prosenttiosuus tukikelpoisten välittömien kustannusten kokonaismäärästä on pääsääntöisesti enintään 20 prosenttia. Välillisten kustannusten kiinteä prosenttiosuus ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 10 prosenttia, jos

— vastuuviranomainen toimii toimeenpanevana elimenä 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti, tai

— alihankinta käsittää enemmän kuin 40 prosenttia tukikelpoisten välittömien kustannusten määrästä.

2. Välillisiin kustannuksiin varatun prosenttiosuuden on katettava erityisesti seuraavat kulut:

a) henkilöstökulut, jotka eivät II.1.1.1 kohdan 1 alakohdan mukaan ole tukikelpoisia välittöminä kustannuksina;

b) hallintokulut kuten II.1.5.2 kohdassa mainitut kulut;

c) pankkikulut (lukuun ottamatta II.1.7 kohdan mukaisia pankkivakuuksia);

d) kiinteän omaisuuden poistot ja ylläpitokustannukset, kun ne liittyvät päivittäiseen hallintoon, kuten II.1.4.4 kohdassa mainitut kulut;

e) kaikki hankkeeseen liittyvät kulut, jotka eivät sisälly lukuun II.1 — Tukikelpoiset välittömät kustannukset.

III **Kustannukset, jotka eivät ole tukikelpoisia**

Seuraavat kustannukset eivät ole tukikelpoisia:

a) arvonlisävero, paitsi jos lopullinen tuensaaja voi todistaa, ettei saa siitä palautusta;

b) sijoitetun pääoman tuotto, lainoihin ja lainanhoitoon liittyvät kustannukset, ottolainauskorot, valuutanvaihtopalkkiot ja kurssitappiot, varaukset tulevia tappioita tai velkoja varten, korkokustannukset, epävarmat saatavat, sakot, taloudelliset seuraamukset, oikeudenkäyntikulut ja kohtuuttomat tai perusteettomat kustannukset;

c) yksinomaan hankkeen henkilöstön kestitsemisestä ja viihdyttämisestä aiheutuvat kulut. Vieraanvaraisuudesta aiheutuvat kohtuulliset kulut hankkeeseen liittyvissä sosiaalisissa tilaisuuksissa, esimerkiksi hankkeen päätöstilaisuudessa tai ohjausryhmän kokouksessa, ovat sallittuja;

d) lopullisen tuensaajan ilmoittamat, toiseen yhteisön tukemaan hankkeeseen tai toimintasuunnitelmaan liittyvät kustannukset;

e) maa-alueiden osto;

f) henkilöstökulut sellaisten virkamiesten osalta, jotka auttavat hankkeen täytäntöönpanossa suorittamalla normaaliin toimenkuvaansa kuuluvia tehtäviä;

g) luontoissuoritukset.

IV **Käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katetut kustannukset**

1. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa osa hankkeen yhteisrahoituksesta voi lopullisen tuensaajan ja hankekumppaneiden rahoitusosuuden osalta muodostua kyseisten elimien palveluksessa olevien, hankkeessa mukana olevien vakinaisten virkamiesten työsuorituksesta. Tässä tapauksessa nämä kustannukset eivät ole tukikelpoisia II.1.1 ja II.2 kohdan mukaisina välittöminä tai välillisinä henkilöstökuluina, vaan käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettuina kustannuksina.

2. Tällaisten työsuoritusten arvo saa olla enintään 50 prosenttia lopullisen tuensaajan rahoitusosuuden kokonaismäärästä. Tällaisissa tapauksissa sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) virkamiesten tehtävät liittyvät nimenomaisesti hankkeen täytäntöönpanoon eivätkä johdu kyseisen viranomaisen lakisääteisistä velvoitteista;

b) hankkeen täytäntöönpanosta vastaavat virkamiehet on siirretty hoitamaan näitä tehtäviä toimivaltaisen viranomaisen asianmukaisesti todennetulla päätöksellä;

c) näiden työsuoritusten arvo voidaan tarkastaa eikä se saa ylittää kustannuksia, jotka ovat tosiasiallisesti aiheutuneet ja joiden tueksi voidaan esittää viranomaisen kirjanpitoasiakirjat.

V **Tekninen apu jäsenvaltioiden aloitteesta**

1. Kunkin jäsenvaltion aloitteesta kutakin vuosiohjelmaa varten voidaan myöntää tukea seuraaviin teknisen avun toimenpiteisiin perussäädöksen 17 artiklassa säädetyissä rajoissa:

a) toimien valmisteluun, valintaan, arviointiin, hallinnointiin ja valvontaan liittyvät menot (mukaan luettuina atk-laitteet ja kulutushyödykkeet);

b) toimien tai hankkeiden tarkastukseen ja paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin liittyvät menot;

c) toimien tai hankkeiden arviointeihin liittyvät menot;

d) toimiin liittyvään tiedotukseen, levitykseen ja avoimuuteen liittyvät menot;

e) rahastojen hallinnointia, seurantaa ja arviointia varten tarvittavien tietokonejärjestelmien hankintaan, asennukseen ja ylläpitoon liittyvät menot;

f) toimien täytäntöönpanoon liittyvien seurantakomiteoiden tai alakomiteoiden kokousmenot. Tähän menolajiin voidaan sisällyttää myös näiden komiteoiden käyttämien asiantuntijoiden ja muiden komitean työhön osallistuvien henkilöiden kulut, mukaan luettuina kolmansista maista tulevien osallistujien kulut, jos heidän mukanaolonsa on olennaisen tärkeää toimien tehokkaan täytäntöönpanon kannalta;

g) palkkamenot, sosiaaliturvamaksut mukaan luettuina, kuitenkin ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

— kun virkamies tai muu toimihenkilö on määrätty suorittamaan a–f kohdassa tarkoitettuja tehtäviä toimivaltaisen viranomaisen asianmukaisesti todennetulla päätöksellä,

— kun muu henkilöstö on suorittanut a–f kohdassa tarkoitettuja tehtäviä,

— tilapäisen tehtävien suorittamisen on päätyttävä viimeistään tukipäätöksessä määrättynä tukikelpoisuuden päättymispäivänä.

2. Teknisellä avulla voidaan rahoittaa menoja, jotka ovat aiheutuneet seuraaville elimille: vastuuviranomainen, valtuutettu viranomainen, tarkastusviranomainen ja todentamisviranomainen.

3. Tekniseen apuun liittyvien toimien ja vastaavien maksujen on oltava suoritettuja 1 päivän tammikuuta jälkeen sinä vuonna, joka on mainittu rahoituspäätöksessä, jolla hyväksytään jäsenvaltioiden vuosiohjelmat. Tukikelpoisuusaika kestää kesäkuun loppuun vuonna N ([1]) + 2 tai myöhempään päivämäärään, joka on yhdenmukainen vuosiohjelman täytäntöönpanoa koskevan loppukertomuksen toimittamisen määräpäivän kanssa.

4. Hankinnat on suoritettava jäsenvaltiossa vahvistettujen kansallisten hankintoja koskevien sääntöjen mukaisesti.

5. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tätä rahastoa koskevia teknisen avun toimenpiteitä yhdessä sellaisten teknisen avun toimenpiteiden kanssa, jotka koskevat useampia neljästä rahastosta tai niitä kaikkia. Siinä tapauksessa tästä rahastosta voidaan kuitenkin myöntää rahoitusta ainoastaan tätä rahastoa vastaavaan osuuteen kuluista, jotka ovat aiheutuneet yhteisen toimenpiteen toteuttamisesta, ja jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) osuus yhteisistä toimenpiteistä aiheutuneista kuluista veloitetaan vastaavalta rahastolta kohtuudenmukaisella ja todennettavalla tavalla; ja

b) kuluja ei rahoiteta kahteen kertaan.

([1]) "N" tarkoittaa vuotta, joka on mainittu rahoituspäätöksessä, jolla hyväksytään jäsenvaltioiden vuosiohjelmat.